чăваш халăх хаçачĕ

ХЫПАР

1906 çулхи кăрлачăн 21-мĕшĕнче тухма тытăннă
1918 çулхи нарăс уйăхĕнчен тĕрлĕ ятпа тухнă
1991 çулхи çурлан 30-мĕшĕнче "ХЫПАР" ятпа тепĕр хут тухма пуçланă

СССР Аслă Канашĕн Президиумĕ 1968 çулхи пуш /март/ уйăхĕн 11-мĕшĕнче "Коммунизм ялавĕ" /халĕ "Хыпар"/ хаçата "ХИСЕП ПАЛЛИ" орденпа наградăланă

"ХЫПАР" никĕслевçи Н.В.Никольский (1878–1961)

232 /26387/№ Кĕçнерни кун, 2013, раштав (декабрь), 5 Хакĕ ирĕклĕ WWW.hypar.ru

Саламлатпăр

Чăваш Республикин Пуçлăхĕн Михаил Игнатьевăн 2013 çулхи раштавăн 4-мĕшĕнче кăларнă 124-мĕш указĕпе килĕшӳллĕн Чăваш Республикин территорийĕнче синкерлĕ лару-тăру сиенĕсенчен асăрхаттарас тата вĕсене пĕтерес енĕпе тунă тава тивĕçлĕ ĕçсемшĕн Раççей Федерацийĕн Граждан оборони, чрезвычайлă лару-тăру тата инкек сиенĕсене пĕтерес енĕпе ĕçлекен министерствин Чăваш Республикинчи тĕп управлени пуçлăхне **Станислав Юрьевич АНТОНОВА «Чăваш Республики умĕнчи тава тивĕçлĕ ĕçсемшĕн»** орден медалĕпе наградăланă.

Михаил Игнатьев Канаш ларăвне хутшăннă

Раштав уйăхĕн 3-мĕшĕнче Чăваш Ен Пуçлăхĕ Михаил Игнатьев Мускавра Раççей Ют çĕр-шыв ĕçĕсен министерстви çумĕнчи РФ субъекчĕсен пуçлăхĕсен Канашĕн XXII ларăвне хутшăннă. 2013-2014 çулсенчи тапхăрта вăл унăн членĕ шутланать.

Ларура Раççейпе Евроканаш хушшинчи çыхăнусене, вĕсен малашнехи аталанăвĕн ыйтăвĕсене пăхса тухнă. Раççей ют çĕр-шыв ĕçĕсен министрĕ Сергей Лавров Раççей регионĕсем тата Ют çĕр-шыв ĕçĕсен министерстви информаци уçлăхĕнче пĕрле ĕçлесси лайăхланнине палăртнă, федераци субъекчĕсене инновацие мала кăларса чикĕ леш енчи çыхăнусене çине тăрсах аталантарма сĕннĕ.

РФ регионсен аталанăвĕн министрĕ Игорь Слюняев доклад тунă. Вăл пĕлтернĕ тăрăх – Балти тинĕсĕ хĕрринчи тата Çурçĕрти çĕр-шывсем çыхăну тытмалли программăсемпе килĕшӳллĕн Раççейре пысăк пĕлтерĕшлĕ 25 инвестици проектне пурнăçлаççĕ. Çак тĕллевпе Раççей Федерацийĕн тата Евроканаш çĕр-шывĕсен бюджечĕсенчен 429 млн евро уйăраççĕ. Апла пулин те инвестици ĕçĕ-хĕлне çĕнетсе улăштармалла. Акă 2012 çулта Раççее ют çĕр-шывсенчен тӳрремĕнех 18,7 млрд инвестици явăçтарнă – çакă тĕнчери пĕтĕмĕшле шайăн 2,1% çеç.

Ытти докладчик хăйĕн сăмахĕнче чикĕ леш енчи инвесторсемпе хутшăнусем йĕркеленĕ чухне регионсенчи суту-илӳпе промышленноç палатисен майĕсемпе анлăрах усă курмаллине, хамăр çĕр-шыври аслă шкулсенче ют çĕр-шывсенчи туристсен йышне ӳстермеллине, пĕрлехи проектсене пурнăçланă чухне экологи нормисене пăхăнмаллине палăртнă.

Раççей Ют çĕр-шыв ĕçĕсен министерствинче çавăн пекех Михаил Игнатьев Федерацин Никама Пăхăнман Патшалăхсен Пĕрлĕхĕн, чикĕ леш енче пурăнакан ентешĕмĕрсен ыйтăвĕсемпе тата Пĕтĕм тĕнчери гуманитари çыхăнăвĕ енĕпе ĕçлекен агентство ертӳçипе Константин Косачевпа тĕл пулнă. Тĕрлĕ енĕпе, уйрăммăн илсен, республикăра çуралса ӳснĕ, халĕ чикĕ леш енче пурăнакан çынсене Чăваш Енре инвестици ĕçхĕлне явăçтарас тĕлĕшпе çыхăну тытассине сӳтсе явнă.

А.ВАСИЛЬЕВА.

Шупашкар – реле хӳтлĕхĕн производствин центрĕ

Раштавăн 3-мĕшĕнче Чăваш Ен Пуçлăхĕ Михаил Игнатьев республикăн Пĕтĕм тĕнчери ятарлă 16-мĕш «Раççей электричество сечĕсем-2013» курава хутшăнакан предприятийĕсен павильонне çитсе курнă. Çак курав Мускавра «Пĕтĕм тĕнчери МосЭкспо курав центрĕ» ВВЦ территорийĕнче иртет.

Кунта «ЭКРА» НПП», «ИЗВА», «Бреслер» ИЦ», «Бреслер» НПП», «Электроаппарат», «Электрощит» ОООсем, «ВНИИР», «Электроавтомат» АУОсем, «Шупашкарти электромеханика завочĕ», «ЧЭАЗ» АХОсем, «Каскад» НПО тата ыттисем хăйсен экспозицийĕсене тăратнă. Курав ĕçлеме пуçланă кунранах Чăваш Енри предприятисем чылай коммерци сĕнĕвĕ пухма ĕлкĕрнĕ. Калăпăр, «ЭКРА» компанин цифра подстанцийĕсемпе – рынока кăларнă çĕнĕ йышши оборудованипе – интересленекенсем пур.

Журналистсен ыйтăвĕсене хуравланă май республика Пуçлăхĕ Чăваш Енĕн электротехника кластерĕн предприятийĕсен продукцийĕ чикĕ леш енчи аналогсемпе ăнăçлă тупăшни çинчен каланă, вăл пахалăх енĕпе ют çĕр-шывсен продукцийĕнчен кая мар, тепĕр чух ирттерет те, çав вăхăтрах хакĕпе чылай йӳнĕрех. «Пирĕн предприятисен продукцине тĕнче шайĕнче пĕлеççĕ, иккĕленместĕп: конкуренци вăй илсе пынине пăхмасăр вĕсем малашне те малти позицисенче пулĕç. Республика Правительстви хăй енчен пулăшса пырĕ, вĕсемшĕн ăнăçлă аталанмалли условисем йĕркелĕ. Паян Шупашкар – чăннипех реле хӳтлĕхĕн производствин центрĕ», – тенĕ Михаил Игнатьев.

Д.ПЕТРОВ.

Çар

Чăваш Ен – çĕнтерӳçĕсен йышĕнче

Чӳк уйăхĕн юлашки кунĕнче Чăваш Республикин Пуçлăхĕ Михаил Игнатьев Тĕп çар округĕн йĕркелӳпе мобилизаци управленийĕн штабĕн ертӳçипе Александр Линьков генерал-майорпа тĕл пулнă. Ун хыççăн РФ Хĕç-пăшаллă Вăйĕсен Çар управленийĕн органĕсен çар учетне çӳллĕ шайра йĕркелес тĕллевпе ирттернĕ смотр-конкурсра мала тухнăшăн Чăваш Республикине Раççей Федерацийĕн Оборона министерствин вымпелне панă çĕре хутшăннă.

Асăннă тупăшăва ирттерме Раççей Правительствин Постановленийĕпе 2006 çулта йышăннă. РФ Оборона министерствин конкурс комиссийĕ 2013 çулхи ака уйăхĕнче Чăваш Республикинчи çар комиссариачĕсемпе вырăнти хăй тытăмлăх органĕсем саппасри çар çыннисене мĕнле шута илнине, вĕсемпе мĕнле ĕçленине тĕрĕсленĕ. Конкурс комиссийĕн пĕтĕмлетĕвĕпе федераци субъекчĕсен хушшинче Чăваш Ен пĕрремĕш вырăн йышăннă. «Çак çитĕнӳ республика правительствин, муниципалитет йĕркеленĕвĕсен, администраци пуçлăхĕсен, çар комиссариачĕн пайĕсен кулленхи тăрăшуллă пĕрлехи ĕçĕпе пулнă», – тенĕ А.Линьков генерал-майор. Вăл Чăваш Ен ертӳлĕхĕ çитĕнекен ăрăва патриот воспитанийĕ парас тĕлĕшпе пысăк ĕç тунине, «Орленок», «Зарница» çар вăййисем тăтăш ирттернине палăртнă.

Раççей Федерацийĕн Хĕç-пăшаллă Вăйĕсен тĕллевĕсене пурнăçлама пысăк тӳпе хывнăшăн Чăваш Республикин Пуçлăхĕпе Михаил Игнатьевпа Канаш район администрацийĕн пуçлăхне Владислав Софронова РФ Оборона министерстви ячĕпе алла çыхмалли сехетпе чысланă. Смотр-конкурса пирĕн республикăри пур ял-хула тăрăхĕсемпе округĕсем хастар хутшăннă.

Иккĕмĕшпе виççĕмĕш вырăнсенче – Ставрополь крайĕпе Тамбов облаçĕ.

Ю.ПЕТРОВ.

Лару

Заводра токарь çук. Мĕншĕн?

Республика Пуçлăхĕ Михаил Игнатьев ĕнер экономикăна модернизацилес тата ăна çĕнĕ технологисемпе пуянлатас тĕлĕшпе ĕçлекен канаш ларăвне ирттерчĕ. Унта хутшăннисене бизнесăн экологи хутшăнăвĕсенчи яваплăхĕ енĕпе Чăваш Ен пĕлтĕр федерацин 83 регионĕ хушшинче пĕрремĕшсен вырăнне тухнине пĕлтерчĕ.

Вĕсен ĕçне экологи-энергетика енĕпе хаклакан Интерфакс-ЭРА рейтинг агентстви субъектсен экоэнерги, технологи тухăçлăхĕпе аталанăвĕн, предприятисен экологи уççăнлăхĕн шайне тишкернĕ. Республикăри кашни предприятин производство калăпăшне, вĕсенче миçе çын ĕçленине, электроэнергипе еплерех усă курнине, ытти ыйтăва тĕпченĕ.

Экономика аталанăвĕн, промышленноç тата суту-илӳ министрĕн тивĕçне вăхăтлăха пурнăçлакан Владимир Аврелькин республика производство валли кадрсем вĕрентсе хатĕрлес тĕлĕшпе вĕренӳ заведенийĕсем, патшалăхăн тивĕçлĕ органĕсем мĕнлерех вăй хуни çинчен каласа пачĕ. ЧР Министрсен Кабинечĕ умĕнчи тĕп тĕллевсенчен пĕри – экономикăна инновацилесси. Иртнĕ ĕмĕрте производствăра чĕр тавар тĕп вырăн йышăннă пулсан халĕ вăл çукран е çителĕксĕртен йывăрлăха кĕрсе ӳкекен предприяти Чăваш Енре çукпа пĕрех. Тавар туса кăларакансемшĕн цехсенче ăста кадрсем пулни, вăл е ку ĕçре çĕннине, халĕччен усă курман технологисене пĕлни пысăк пĕлтерĕшлĕ.

«Çывăх вăхăтрах ĕç дефицит пулса тăрĕ, – терĕ В.Аврелькин. – Кашни предприяти рабочи специальноçĕпе ĕçе илме çын шырать. Аслă тата ятарлă вăтам пĕлӳ паракан шкулсем предприятисене кирлĕ чухлĕ кадрсем вĕрентсе кăлараймаççĕ тата вĕсен професси пĕлĕвĕ чылай чухне паянхи пурнăç ыйтнине тивĕçтермест».

Мĕн пур харпăрлăхлă предприятисене ĕç меслетне алла илнĕ рабочисем çитменни ура хурать. Хăш-пĕр çĕрте çĕнĕ проектсене пурнăçлаймаççĕ. Рабочисем – республика экономикине аталантарма хутшăнакан кадрсен 37 %. Ытларах станок, руль, тимĕр шăратакан кăмака умĕнче, цехра е фабрика-заводра вăй хуракансем кирлĕ. Шел те, республикăри вĕренӳ заведенийĕсем предприятисем ыйтнине çав-çавах пĕрремĕш вырăна хурса йышăнмаççĕ. Çамрăксен 63 % аслă тата ятарлă вăтам пĕлӳ илет. Рабочи пулма вара институт е техникум пĕтермелле мар, колледж е профтехучилище дипломне илмелле.

Рабочисем çитменнине иртнĕ ĕмĕрĕн 90-мĕш çулсенчи демографи лару-тăрăвĕпе те ăнлантармалла. Ун чухне ача чылай сахалрах çуратнăран та завод-фабрикăра вăй хуракан сахал. Яш-кĕрĕмпе хĕр-упраç юрист, экономист, менеджер чи хисеплĕ те укçа ытларах кӳрекен професси тесе шухăшлама пăрахман-ха. Предприятисем вĕсене питех ыйтмаççĕ.

Докладçă республикăра кадр енĕпе йывăрлăхран мĕнле тухмаллине те уçăмлатрĕ. Професси пĕлĕвĕ паракан шкулсен тата предприятисен икĕ енлĕ çыхăнăвне çирĕплетмелле. Ăна яр уççăн кăтартакан тĕслĕх чылай. Сăмахран, Шупашкарти электромеханика колледжĕ кадрсем вĕрентсе хатĕрлес енĕпе И.Н.Ульянов ячĕллĕ Чăваш патшалăх университечĕпе, «ЭЛАРА» обществăпа килĕшӳ çирĕплетнĕ. Ку ĕçе «Шупашкарти электроаппаратура завочĕ», «ЭГРО», «Чăвашкабель», «Трактор завочĕсем» концерн» обществăсем те хастар хутшăнаççĕ. «ЭЛАРА» кăçал вĕренӳ центрĕ валли 3,5 млн тенкĕлĕх оборудовани туяннă. Университет çитес çулсенче федераци программипе килĕшӳллĕн кадрсем вĕрентсе хатĕрлеме тытăнĕ. Ăна пурнăçлама 79 млн тенкĕ куçарĕç.

Вĕренӳ тата çамрăксен политикин министрĕ Владимир Иванов экономикăна рабочисемпе, вăтам сыпăкри кадрсемпе тивĕçтерес ыйтăва 2013-2016 çулсенче предприятисене кирлĕ тĕрлĕ професси паракан нумай тĕллевлĕ 13 центр ĕçне йĕркелесе татса парасса шанать. Производствăна тивĕçтерекен специальноçсене кăна вĕрентме шухăшлаççĕ. Вĕренӳ çулне çитес çулхи авăн уйăхĕнчен пуçласшăн.

Доклада сӳтсе явма РФ Федераци Канашĕн членĕ Галина Николаева та хутшăнчĕ. Раççейре рабочисем, инженерсем вĕрентсе хатĕрлес ыйту çивĕч тăнине тĕслĕхсемпе çирĕплетрĕ. Ăна еплерех татса памалли çул-йĕре кăтартрĕ. Уйрăммăн илсен предприятисемпе вĕренӳ заведенийĕсен хушшинчи çыхăнăва çирĕплетмеллине палăртрĕ.

ЧР Суту-илӳпе промышленноç палатин президенчĕ Игорь Кустарин каланă тăрăх – пысăк пĕлтерĕшлĕ ĕçе республикăри министерствăсем çителĕксĕр хутшăнаççĕ. Ăна Вĕренӳ министерстви çине тӳпелеме хăтланаççĕ. «Кашни министерствăн хăйĕн отрасльне çитес 5 çулта кадрсемпе тивĕçтерме программа çирĕплетмелле, Вĕренӳ министерствине ярса памалла. Вăл пĕрлехи план тăвĕ».

Шупашкарти предприятисен ертӳçисене те итлерĕç. Ларăва республика Пуçлăхĕ пĕтĕмлетрĕ, вĕренӳ ĕçĕшĕн яваплă министрсенчен рабочисем вĕрентсе кăларас енĕпе çывăх вăхăтра мĕн-мĕн тумаллине уçăмлă палăртма, маларахри тĕллевсене пурнăçлама ыйтрĕ.

■ **Юрий МИХАЙЛОВ**

Патшалăх программине ырланă

Чăваш Республикин 2014-2020 çулсем валли хатĕрленĕ "Чăваш Ен информаци обществи" патшалăх программине ЧР Министрсен Кабинечĕ чӳк уйăхĕн 27-мĕшĕнче ырланă. Унăн тытăмне 4 çум программа кĕрет.

Патшалăх программин тĕп тĕллевĕ – Чăваш Республикин экономика, социополитика, культура, общество пурнăçĕн ытти сферинче информаци тата телекоммуникаци технологийĕсене аталантарасси. Ăна пурнăça кĕртни Интернетпа усă куракан кил хуçалăхĕсен шутне пысăклатма, патшалăх пулăшу ĕçĕсене электрон мелпе кӳрессин пахалăхне тата влаç органĕсен уççăнлăхне ӳстерме май парĕ.

Республика Пуçлăхĕ Михаил Игнатьев влаç органĕсен тĕп тĕллевĕ патшалăх пулăшу ĕçĕсене пахалăхлăн кӳресси пулнине палăртнă. Унăн шухăшĕпе – влаçăн уçă пулмалла. Уççăнлăх регионăн ĕç климатне тата инвестици илĕртӳлĕхне лайăхлатнине пĕлтернĕ Михаил Игнатьев. Ку енĕпе малалла ĕçлеме чĕнсе каланă. ЧР информаци политикипе массăллă коммуникацисен министрĕ Валентина Андреева Правительство членĕсене патшалăх программипе паллаштарнă май уйрăм самантсем çинче чарăнса тăнă. Программăпа килĕшӳллĕн 2021 çул тĕлне Чăваш Ен информаци технологийĕсен аталанăвĕ енĕпе лидер шутланакан субъектсен теçеткинче упранса юлма тивĕç. Интернетпа усă курасси 100 кил хуçалăхĕ пуçне хулара – 90, ялта 60-а çитмелле. Росстат кăтартăвĕсем тăрăх – 2012 çул пĕтĕмлетĕвĕсемпе Чăваш Ен федерацин Атăлçи округĕнчи регионсен рейтингĕнче кил хуçалăхĕсенче Интернет пуррипе иккĕмĕш вырăн йышăннă. Халĕ пирĕн республикăра Интернетпа усă куракансен йышĕ 65,4% танлашать /Раççейре – 52%/, хуласенче – 76%.

Программăра патшалăх /муниципалитет/ пулăшу ĕçĕсене пахалăхлăн кӳмеллине те палăртнă. Чăваш Енре Патшалăх пулăшу ĕçĕсен пĕрлехи порталĕнче пулăшу ĕçĕсен 69 тĕсĕпе усă курма пулать. Чӳк уйăхĕн 18-мĕшĕ тĕлне порталта 38,5 пин çын регистрациленнĕ. Ку вăл республикăра пурăнакансен 3,1%. Чăваш Ен асăннă кăтартупа ФАО регионĕсен рейтингĕнче Самар /6,8%/ тата Чĕмпĕр /5,8%/ облаçĕсем хыççăн виççĕмĕш вырăнта. 2019 çул тĕлне çак мелпе усă куракансен йышĕ 70% çитмелле.

Чăваш Енре документсен электрон çаврăнăшне 216 влаç органĕ тата бюджет учрежденийĕ хутшăнаççĕ. 2013 çул пуçланнăранпа çак тытăм урлă 5,3 документ илнĕ /ку вăл пĕлтĕрхинчен 15% нумайрах/ тата 4,3 пин ярса панă /ӳсĕм – 23%/. Чăваш Республикин влаç органĕсен официаллă порталĕнче çулталăк вĕçлениччен "Уçă кăтартусем" уйрăм /www.opendata.cap.ru/ туса хураççĕ, унта ĕç тăвакан влаç тата вырăнти хăй тытăмлăх органĕсен ĕçĕ-хĕлĕ пирки уçă информаци вырнаçтарĕç.

Геоинформаци тивĕçтерĕвĕн аталанăвĕпе çыхăннă çум программа влаç органĕсен информресурсĕсенчен хутлăх кăтартăвĕсен пĕрлехи инфратытăмне туса хума май парать. Республикăн геоинформаци порталĕ /вăл кăçал çулла ĕçлеме пуçланă/ çак инфратытăма йĕркелемелли тата аталантармалли никĕс пулса тăрать. Хальхи вăхăтра геопорталта Чăваш Республикин интерактив карттипе /унта патшалăх учрежденийĕсем, культура еткерĕн объекчĕсем, массăллă информаци хатĕрĕсем, ирĕклĕ çĕр лаптăкĕсем пирки калакан кăтартусем пур/ тата республикăн инвестици площадкисем пирки пĕлтерекен информаципе паллашма пулать.

"Информаци хутлăхĕ" çум программăна тĕпе хурса регионти МИХсен, кĕнеке кăларассин тата цифра телекуравĕн аталанăвĕпе çыхăннă мероприятисене пурнăça кĕртĕç. Чăваш Енре хальхи вăхăтра 174 массăллă информаци хатĕрне регистрациленĕ. Кĕнеке кăларасси пирки калас тăк – ачасемпе çамрăксем тата РФ регионĕсенче пурăнакан чăвашсем валли социаллă пĕлтерĕшлĕ кăларăмсене кун çути кăтартмашкăн патшалăх та пулăшĕ.

■ **И.БЕЛОВА**

Пулас лауреатсем, сас парăр!

ЧР Журналистсен союзĕ 2013 çулшăн республикăри журналистсен Çемен Элкер, Николай Никольский тата Леонид Ильин ячĕллĕ çуллен паракан премийĕсене илме тăратакан ĕçсене йышăнма пуçлани çинчен пĕлтерет.

ЧР Журналистсен союзĕн членĕсем – массăллă информаци хатĕрĕсенче, информаци агентствисенче, пресс-службăсенче, ытти медиа-тытăмра ĕçлекенсем – хăйсен ĕçĕсене тăратма пултараççĕ. Комисси 2013 çулта пичетленнĕ, теле- тата радиоканалсен эфирне тухнă, информагентствăсен лентисене вырнаçтарнă, уйрăм кĕнекен кăларнă ĕçсене тишкерме йышăнать.

Конкурс ĕçĕсене тата документсене массăллă информаци хатĕрĕсен редакцийĕсем тата организацисен коллективĕсем тăратма пултараççĕ. Ĕçсене кăçалхи раштавăн 20-мĕшĕччен çак адреспа йышăнаççĕ: Шупашкар хули, И.Яковлев проспекчĕ, 13, Пичет çурчĕ, 7 хут, ЧР Журналистсен союзĕ.

Лауреатсем çитес çулхи кăрлачра паллă пулĕç.

■ **Н.КОВАЛЕВ**

КУН хыççăн КУН

☎ 56-04-26

ОШ ĕçе пĕтĕмлетнĕ

Ытлари кун Шупашкарта Федерацин хăрушсăрлăх службин республикăри управленийĕн пуçлăхĕ Сергей Софронов ертсе пынипе ЧР Оперативлă штабĕн ларăвĕ иртнĕ, унта вĕçленсе пыракан çулталăкри ĕçе пĕтĕмлетнĕ.

Кăçал штаб теракстсем тума хатĕрленнин паллисене вăхăтра тупса палăртассине, обществăпа политика тата спорт мероприятийĕсен, çав шутра Хусанта иртнĕ Пĕтĕм тĕнчери универсиада хăрушсăрлăхне тивĕçтерессине тĕпе хунă. Штабăн тăвата ларăвне йĕркеленĕ, вĕсенче терроризм хăрушлăхне сирмелли, унпа кĕрешмелли тытăма аталантармалли мерăсене палăртнă, анлă икĕ вĕренӳ ирттернĕ.

Н.ДМИТРИЕВ.

«Ачасене – Конституци çинчен»

Çакнашкал ятпа ЧР ачасемпе çамрăксен библиотекинче кĕнекесен куравĕ уçăлнă. Ăна РФ Конституцине йышăннăранпа 20 çул çитнине халалланă.

Çĕр-шывăн тĕп саккунĕпе вун-вун кĕнеке паллаштарать. Тĕслĕхрен, Алексей Любимов «Раççей Федерацийĕн Конституцийĕ» кăларăма альбом евĕр хатĕрленĕ, унта патшалăх влаçĕпе федераци тытăмĕ çинчен, граждансен прависемпе тивĕçĕсене таблицăсемпе схемăсем урлă уçса панă. Михаил Смоленский те хăйĕн кĕнекинче Конституци пĕлтерĕшне çăмăл чĕлхепе ăнлантарса çырнă.

Куравра çавăн пекех РФ Президенчĕ çумĕнчи ачасен прависемпе ĕçлекен уполномоченнăйăн Павел Астаховăн кĕнекисем те вырăн тупнă. «Эпĕ тата патшалăх», «Эпĕ тата çул», «Эпĕ канатăп» тата ытти кăларăм тĕрлĕ ыйту çине хурав тупма пулăшать.

О.МАСЛОВ.

Фильмра та, кĕнекере те

Хусанта пурăнакан Денис Осокин филологăн «Небесные жены луговых мари» кĕнеки Андрей Белый премине тивĕçнĕ. Автор ĕçне «Проза» номинацире чи лайăххи тесе палăртнă.

Андрей Белый ячĕллĕ литература премине 1978 çулта Санкт-Петербургри «Часы» литература журналĕн редакцийĕ çирĕплетнĕ. Чăвашсенчен ăна Геннадий Айхи поэт (1987), Алексей Прокопьев куçаруçă (2010) тивĕçнĕ.

Д.Осокинăн асăннă ĕçĕ çармăс фольклорĕ çинче никĕсленнĕ прозăлла тата сăвăлласа çырнă хайлавсенчен тăрать. Кĕнеке кăлариччен ку ĕç тăрăх «Солнцеворот» фильм ярăмне ӳкернĕ. Вăл, мари чĕлхипе ӳкернĕскер, нумай кинофестивальте парнене тивĕçнĕ. Унта Атăл тăрăхĕнчи халăхсен культурине, йăли-йĕркине сăнланă. Кăçалхи çу уйăхĕнче Д.Осокин Атăл тăрăхĕнче пурăнакан халăхсен авалхи тĕнпе çыхăннă вырăнĕсене çитсе курнă.

А.ГРОМОВА.

Тавăç виçи – 4 млрд тенке яхăн

«Атăлçи пир-авăр компанийĕн» конкурс управляющийĕ судран харăсах пилĕк çынна – Дмитрий Романцова, Никита Колесникова, Владислав Дудина, Евгений Осокина тата Дмитрий Порта – парăмсем тĕлĕшпе пĕрлехи майпа явап тыттарма ыйтнă. Вĕсем пурте предприяти топменеджерĕ пулнăскерсем. Тавăç хакĕ – 4 млрд тенке яхăн. Çакăн çинчен «Чăваш Ен» телерадиокомпани пĕлтернĕ.

Республикăн Арбитраж сучĕ тавăça раштавăн 11-мĕшĕнче тишкерĕ. Аса илтерни вырăнлă: Осокинпа Дудин тĕрлĕ вăхăтра компани гендиректорĕсем пулнă, Порт, Колесников тата Романцов – Мускаври «Савва» компанисен ушкăнне кĕнĕ ВТКн директорсен канашĕн членĕсем. Унăн тытăмĕнче пиравăр фабрики, Çĕнĕ Шупашкарти çурт-йĕр строительствин комбиначĕ, темиçе строительство компанийĕ, пичет кăларăмĕсем тата «Канал 5 плюс» телекомпани пулнă. Холдинг «Финн айлăмĕ» пурăнмалли микрорайонăн тата «Сувар-отель» хăна çурчĕн ăнăççăр строительствипе асра юлнă – çак объектсем халĕ те вĕçленмен. Тележурналистсем хатĕрленĕ сюжетра «Савва» ушкăна кĕнĕ предприятисем пурте панкрута тухни пирки каланă.

К.АНТИПОВ.

Çанталăк çинчен

Паян ăмăр çанталăк, юр çăвать. Çил кăнтăр-хĕвел анăçĕнчен çеккунтра 6 метр хăвăртлăхпа вĕрет. Сывлăш температури **кăнтăрла 2, каçхине 1 градус сивĕ.** Атмосфера пусăмĕ 736 мм, сывлăшри нӳрĕк 92 процент.

Кун тăршшĕ 7 сехет те 13 минут.

Ыран пĕлĕтлĕ çанталăк пулать. Çил хĕвел анăçĕнчен çеккунтра 6 метр хăвăртлăхпа вĕрет. Сывлăш температури **кăнтăрла 8, каçхине 3 градус сивĕ.** Атмосфера пусăмĕ 743 мм, сывлăшри нӳрĕк 87 процент.

Кун тăршшĕ 7 сехет те 11 минут.

Чăваш Республикин САККУНĔ

ЧĂВАШ РЕСПУБЛИКИН 2014 ÇУЛХИ ТАТА ПЛАНПА ПĂХНĂ 2015 ТАТА 2016 ÇУЛСЕНЧИ ТАПХĂРТИ РЕСПУБЛИКА БЮДЖЕЧĔ ÇИНЧЕН

Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕ 2013 çулхи чӳк уйăхĕн 26-мĕшĕнче йышăннă

1 статья. **Чăваш Республикин 2014 çулхи тата планпа пăхнă 2015 тата 2016 çулсенчи тапхăрти республика бюджечĕн тĕп паллисем**

1. Чăваш Республикин республика бюджечĕн 2014 çулхи тĕп паллисене регионăн пĕтĕмĕшле продукчĕн виçине 251515,5 млн. тенкĕ калăпăшпа тата инфляци шайне 6,5 процентран иртмен виçепе (2014 çулхи раштаври кăтартăва 2013 çулхи çав вăхăтри кăтартупа танлаштарса) прогнозланине шута илсе çакăн пек çирĕплетес:

Чăваш Республикин республика бюджечĕн палăртакан пĕтĕмĕшле тупăшĕсен калăпăшне 32405317,8 пин тенкĕ чухлĕ, çав шутра каялла тавăрса памалла мар куçарнă укçа-тенкĕ калăпăшне 11243796,3 пин тенкĕ чухлĕ, вĕсенчен Раççей Федерацийĕн бюджет тытăмĕнчи бюджетсенчен уйăракан бюджетсем хушшинчи трансфертсен калăпăшне 10267391,1 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин республика бюджечĕн пĕтĕмĕшле тăкакĕсен калăпăшне 35564035,7 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин патшалăх парăмĕн çӳлти виçине 13801752,3 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин патшалăхăн шалти парăмĕн çӳлти виçине 2015 çулхи кăрлач уйăхĕн 1-мĕшĕ тĕлне 13801752,3 пин тенкĕ чухлĕ, çав шутра Чăваш Республикин патшалăх гарантийĕсем енĕпе парăмăн çӳлти виçине 726902,2 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин патшалăх парăмне тивĕçтерме каякан тăкаксен виçине 470000,0 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин республика бюджечĕн палăртакан дефицичĕн виçине 3158717,9 пин тенкĕ чухлĕ.

2. Чăваш Республикин республика бюджечĕн 2015 çулхи тĕп паллисене регионăн пĕтĕмĕшле продукчĕн виçине 282267,7 млн. тенкĕ калăпăшпа тата инфляци шайне 6,0 процентран иртмен виçепе (2015 çулхи раштаври кăтартăва 2014 çулхи çав вăхăтри кăтартупа танлаштарса) прогнозланине шута илсе çакăн пек çирĕплетес:

Чăваш Республикин республика бюджечĕн палăртакан пĕтĕмĕшле тупăшĕсен калăпăшне 32198220,5 пин тенкĕ чухлĕ, çав шутра тавăрса памалла мар куçарнă укçа-тенкĕ калăпăшне 9504748,6 пин тенкĕ чухлĕ, вĕсенчен Раççей Федерацийĕн бюджет тытăмĕнчи бюджетсенчен уйăракан бюджетсем хушшинчи трансфертсен калăпăшне 9141988,9 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин республика бюджечĕн тăкакĕсен пĕтĕмĕшле калăпăшне 35440717,6 пин тенкĕ чухлĕ, çав шутра условлă çирĕплетнĕ тăкаксен калăпăшне 841485,0 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин патшалăх парăмĕн çӳлти виçине 16241891,9 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин патшалăхăн шалти парăмĕн çӳлти виçине 2016 çулхи кăрлач уйăхĕн 1-мĕшĕ тĕлне 16241891,9 пин тенкĕ чухлĕ, çав шутра Чăваш Республикин патшалăх гарантийĕсем енĕпе парăмăн çӳлти виçине 395815,0 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин патшалăх парăмне тивĕçтерме каякан тăкаксен виçине 470000,0 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин республика бюджечĕн палăртакан дефицичĕн виçине 3242497,1 пин тенкĕ чухлĕ.

3. Чăваш Республикин республика бюджечĕн 2016 çулхи тĕп паллисене регионăн пĕтĕмĕшле продукчĕн виçине 318313,3 млн. тенкĕ калăпăшпа тата инфляци шайне 6,0 процентран иртмен виçепе (2016 çулхи раштаври кăтартăва 2015 çулхи çав вăхăтри кăтартупа танлаштарса) прогнозланине шута илсе çакăн пек çирĕплетес:

Чăваш Республикин республика бюджечĕн палăртакан пĕтĕмĕшле тупăшĕсен калăпăшне 30991254,4 пин тенкĕ чухлĕ, çав шутра тавăрса памалла мар куçарнă укçа-тенкĕ калăпăшне 6403638,8 пин тенкĕ, вĕсенчен Раççей Федерацийĕн бюджет тытăмĕнчи бюджетсенчен уйăракан бюджетсем хушшинчи трансфертсен калăпăшне 6236754,4 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин республика бюджечĕн тăкакĕсен пĕтĕмĕшле калăпăшне 34563239,6 пин тенкĕ чухлĕ, çав шутра условлă çирĕплетнĕ тăкаксен калăпăшне 1612187,8 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин патшалăх парăмĕн çӳлти виçине 19184937,8 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин патшалăхăн шалти парăмĕн çӳлти виçине 2017 çулхи кăрлач уйăхĕн 1-мĕшĕ тĕлне 19184937,8 пин тенкĕ чухлĕ, çав шутра Чăваш Республикин патшалăх гарантийĕсем енĕпе парăмăн çӳлти виçине 259215,0 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин патшалăх парăмне тивĕçтерме каякан тăкаксен калăпăшне 470000,0 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин республика бюджечĕн палăртакан дефицичĕн виçине 3571985,2 пин тенкĕ чухлĕ.

2 статья. **Чăваш Республикин бюджет тытăмне кĕрекен бюджетсем хушшинче тупăшсене 2014 çулта тата планпа пăхнă 2015 тата 2016 çулсенчи тапхăрта пайламалли нормативсем**

Раççей Федерацийĕн Бюджет кодексĕн 184^{1} статйин 2-мĕш пункчĕпе, Чăваш Республикин «Чăваш Республикинче бюджет правин хутшăнăвĕсене йĕркелесси çинчен» 2001 çулхи утă уйăхĕн 23-мĕшĕнчи 36 №-лĕ саккунĕн 48 статйипе килĕшӳллĕн Чăваш Республикин бюджет тытăмне кĕрекен бюджетсем хушшинче 2014 çулта тата планпа пăхнă 2015 тата 2016 çулсенчи тапхăрта Раççей Федерацийĕн бюджет саккунĕсемпе палăртман тупăшсене пайламалли нормативсене çак Саккун çумне 1-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн çирĕплетес.

3 статья. **Выранти бюджетсене физически сăпатсен тупăшĕсенчен илекен налукран уйăрса памалли хушма нормативсем**

Раççей Федерацийĕн Бюджет кодексĕн 58 статйипе, Чăваш Республикин «Чăваш Республикинче бюджет правин хутшăнăвĕсене йĕркелесси çинчен» 2001 çулхи утă уйăхĕн 23-мĕшĕнчи 36 №-лĕ саккунĕн 8^{3} статйипе пăхса хăварнă йĕркепе 2014 çулта тата планпа пăхнă 2015 тата 2016 çулсенчи тапхăрта физически сăпатсен тупăшĕсенчен илекен налукран уйăрса памалли хушма нормативсене Чăваш Республикин пĕрлештернĕ бюджечĕн асăннă налукран пухăнакан тупăшĕн 15 процентне выранти бюджетсене уйăрса парассине шута илсе поселенисен бюджечĕсене 2,0 процент виçепе; хула округĕсен бюджечĕсене – 4,0 процент чухлĕ виçепе; муниципаллă районсен бюджечĕсене – 60,177 процент чухлĕ виçепе çирĕплетес.

4 статья. **Раççей Федерацийĕн территорийĕнче туса кăларакан автомобиль бензинĕ тата чĕр тавар выранне усă куракан бензин, дизель топливи, дизель тата (е) карбюратор (инжектор) двигателĕсен мотор çăвĕ валли илекен акцизсенчен пухăнакан тупăшсене Чăваш Республикин республика бюджечĕ тата выранти бюджетсем хушшинче пайласа памалли нормативсем**

Раççей Федерацийĕн Бюджет кодексĕн 58 статйипе пăхса хăварнă йĕркепе Раççей Федерацийĕн территорийĕнче туса кăларакан автомобиль бензинĕ тата чĕр тавар выранне усă куракан бензин, дизель топливи, дизель тата (е) карбюратор (инжектор) двигателĕсен мотор çăвĕ валли илекен акцизсенчен пухăнакан тупăшсене Чăваш Республикин республика бюджечĕ тата выранти бюджетсем хушшинче пайласа памалли нормативсене 2014 çулта тата планпа пăхнă 2015 тата 2016 çулсенчи тапхăрта Чăваш Республикин пĕрлештернĕ бюджечĕн асăннă налукран пухăнакан тупăшĕн 10 процентне муниципаллă районсен тата хула округĕсен бюджечĕсене уйăрса парассине шута илсе çак Саккун çумне 2-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн çирĕплетес.

5 статья. **Чăваш Республикин республика бюджечĕн тупăшĕсен тĕп администраторĕсем тата Чăваш Республикин республика бюджечĕн дефицитне укçа-тенкĕпе тивĕçтермелли çăл куçсен тĕп администраторĕсем**

1. Чăваш Республикин республика бюджечĕн тупăшĕсен тĕп администраторĕсен переченьне çак Саккун çумне 3-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн çирĕплетес.

2. Чăваш Республикин республика бюджечĕн дефицитне укçа-тенкĕпе тивĕçтермелли çăл куçсен тĕп администраторĕсен переченьне çак Саккун çумне 4-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн çирĕплетес.

3. Выранти бюджетсен тупăшĕсен тĕп администраторĕсен переченьне çак Саккун çумне 5-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн çирĕплетес.

4. Çапла палăртас: Чăваш Республикин республика бюджечĕн тупăшĕсен тĕп администраторĕсем тата Чăваш Республикин республика бюджечĕн дефицитне укçа-тенкĕпе тивĕçтермелли çăл куçсен тĕп администраторĕсем Раççей Федерацийĕн саккунĕсемпе тата Чăваш Республикин саккунĕсемпе килĕшӳллĕн укçа-тенкĕне тĕрĕс куçарса панине, туллин тата вăхăтра тӳленине, уйăрса панине, шута илнине, шыраса илнине тата бюджета ытлашши тӳленĕ (шыраса илнĕ) укçа-тенкĕне, вĕсем çине хунă пенисене тата штрафсене каялла тавăрса парасси (зачет) çинчен йышăну тунине тĕрĕслесе тăраççĕ.

6 статья. Чăваш Республикин хысна учрежденийĕсем илекен укçа-тенкĕпе 2014 çулта усă курассин уйрăмлăхĕсем

1. Раççей Федерацийĕн саккунĕсемпе тата ытти нормативлă право акчĕсемпе тата Чăваш Республикин саккунĕсемпе тата ытти нормативлă право акчĕсемпе килĕшӳллĕн Чăваш Республикин хысна учрежденийĕсене вăхăтлăха усă курма Раççей Федерацийĕн укçипе куçаракан укçа-тенкĕне Чăваш Республикин Финанс министерстви палăртнă йĕркепе вĕсем валли Чăваш Республикин Финанс министерствинче уçнă счетсем çинче шута илеççĕ.

2. Раççей Банкĕн Чăваш Республикин Наци банкĕн Тĕп расчет-касса центрĕнче Чăваш Республикин Финанс министерстви Раççей Федерацийĕн саккунĕсемпе килĕшӳллĕн Чăваш Республикин хысна учрежденийĕсене вăхăтлăха усă курма куçарса паракан укçа-тенкĕне шута илме уçнă счет çинчи укçа-тенкĕ юлашкийĕсене Чăваш Республикин Финанс министерстви 2014 çулта, вĕсене çак статьян 3-мĕш пайĕпе пăхса хăварнă положенисене шута илсе малтан куçарса панă счетсем çине 2014 çулхи раштав уйăхĕн 30-мĕшĕччен тавăрса парсан, Чăваш Республикин Финанс министерстви çирĕплетнĕ йĕркепе Чăваш Республикин республика бюджетне куçарма пултарать.

3. Чăваш Республикин Финанс министерстви çак статьян 2-мĕш пайĕнче асăннă укçа-тенкĕ шутĕнчен Чăваш Республикин хысна учрежденийĕсем тӳлев документчĕсене тăратнă кун хыççăнхи иккĕмĕш ĕç кунĕнчен кая юлмасăр Чăваш Республикин Финанс министерстви çирĕплетнĕ йĕркепе касса тӳлевĕсем иртерет.

7 статья. **Чăваш Республикин 2014 çулхи тата планпа пăхнă 2015 тата 2016 çулсенчи тапхăрти республика бюджечĕн бюджет укçи-тенки**

1. Çирĕплетес:

а) бюджет укçи-тенкине Чăваш Республикин республика бюджечĕн тăкаксен классификацийĕн пайĕсем, çум пайĕсем, тĕллевлĕ статйисем (Чăваш Республикин патшалăх программисем тата программăна кĕмен ĕç-хĕл çул-йĕрĕсем) тата тăкаксен тĕсĕсен ушкăнĕсем тăрăх 2014 çулта пайласа парассине çак Саккун çумне 6-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн;

ă) бюджет укçи-тенкине Чăваш Республикин республика бюджечĕн тăкаксен классификацийĕн пайĕсем, çум пайĕсем, тĕллевлĕ статйисем (Чăваш Республикин патшалăх программисем тата программăна кĕмен ĕç-хĕл çул-йĕрĕсем) тата тăкаксен тĕсĕсен ушкăнĕсем тăрăх 2015 çулта тата 2016 çулта пайласа парассине çак Саккун çумне 7-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн;

б) бюджет укçи-тенкине Чăваш Республикин республика бюджечĕн тăкаксен классификацийĕн тĕллевлĕ статйисем (Чăваш Республикин патшалăх программисем тата программăна кĕмен ĕç-хĕл çул-йĕрĕсем), тăкаксен тĕсĕсен ушкăнĕсем, пайсем, çум пайсем тăрăх 2014 çулта пайласа парассине çак Саккун çумне 8-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн;

в) бюджет укçи-тенкине Чăваш Республикин республика бюджечĕн тăкаксен классификацийĕн тĕллевлĕ статйисем (Чăваш Республикин патшалăх программисем тата программăна кĕмен ĕç-хĕл çул-йĕрĕсем), тăкаксен тĕсĕсен ушкăнĕсем, пайсем, çум пайсем тăрăх 2015 çулта тата 2016 çулта пайласа парассине çак Саккун çумне 9-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн;

г) Чăваш Республикин республика бюджечĕн тăкакĕсен ведомство тытăмне 2014 çулта çак Саккун çумне 10-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн;

д) Чăваш Республикин республика бюджечĕн тăкакĕсен ведомство тытăмне 2015 çулта тата 2016 çулта çак Саккун çумне 11-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн.

2. Республикăн ятран паракан инвестици программине çакăн пек çирĕплетес:

2014 çул валли çак Саккун çумне 12-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн;

2015 тата 2016 çулсем валли çак Саккун çумне 13-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн.

3. Усă нормативлă обязательствăсене пурнăçлама бюджет укçи-тенкин пĕтĕмĕшле калăпăшне çакăн пек çирĕплетес:

тӳрлетӳсем кĕртессине шута илсе: 2014 çул валли 5381843,0 пин тенкĕ чухлĕ тата 2015 çул валли 6008739,3 пин тенкĕ чухлĕ;

2016 çул валли 6185598,5 пин тенкĕ чухлĕ.

4. Çирĕплетес:

Чăваш Республикин Çул-йĕр фончĕн бюджет укçи-тенкин калăпăшне:

2014 çул валли 2038167,1 пин тенкĕ чухлĕ («Патшалăх тата муниципалитет парăмне тивĕçтерессипе» 13 сыпăк тăрăх федераци бюджетĕнчен пурте усă куракан автомобиль çулĕсем (федераци пĕлтерĕшлĕ автомобиль çулĕсемсĕр пусне) тума, юсаса çĕнетме, тĕпрен юсама, юсама тата тытса тăма явăçтарнă бюджет кредичĕпе усă курнипе çыхăннă парăм тивĕçĕсене пурнăçлама каякан тăкаксем валли пăхса хăварнă 3541,8 пин тенкĕсĕр пусне);

2015 çул валли 2114890,6 пин тенкĕ чухлĕ (Чăваш Республикин 2015 çулхи республика бюджечĕн дефицитне шалти укçа-тенкĕпе тивĕçтермелли çăл куçсенче федераци бюджетĕнчен явăçтарнă 182800,0 пин тенкĕлĕх бюджет кредитне парса татма тата «Патшалăх тата муниципалитет парăмне тивĕçтересси» 13 сыпăк тăрăх асăннă кредитпа усă курнипе çыхăннă парăм тивĕçĕсене пурнăçлама каякан тăкаксем валли 1746,6 пин тенкĕ чухлĕ пăхса хăварнă укçа-тенкĕсĕр пусне);

2016 çул валли 2450864,0 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин «Чăваш Республикин Çул-йĕр фончĕ çинчен» 2011 çулхи чӳк уйăхĕн 25-мĕшĕнчи 71 №-лĕ саккунĕн 2 статйинче кăтартнă ĕç-хĕлрен кĕрекен укçа-тенкĕрен Чăваш Республикин республика бюджечĕ илме палăртакан тупăшсен калăпăшне:

2014 çул валли 2041708,9 пин тенкĕ чухлĕ;

2015 çул валли 2299437,2 пин тенкĕ чухлĕ;

2016 çул валли 2450864,0 пин тенкĕ чухлĕ.

8 статья. **2014 çулта Чăваш Республикин патшалăх власть органĕсен ĕç-хĕлне тивĕçтерме бюджет укçи-тенкипе усă курнин уйрăмлăхĕсем**

Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕ 2014 çулта Чăваш Республикин патшалăх граждан служащийĕсен тата Чăваш Республикин патшалăх учрежденийĕсен ĕçченĕсен хисепне, вĕсене хушма ĕç-хĕл пурнăçлама палăртакан йышăнусем тунă тĕслĕхсемсĕр пусне, ӳстересси патне илсе пыракан йышăнусем тума тивĕç мар.

9 статья. **Чăваш Республикин патшалăх учрежденийĕсен ĕçченĕсене ĕç укçи тата пĕлӳ илекенсене стипенди тӳлеме каякан бюджет укçи-тенки**

Çапла палăртас: Чăваш Республикин патшалăх учрежденийĕсен ĕçченĕсен ĕç укçине, Чăваш Республикин патшалăх граждан служащийĕсене ĕçшĕн тӳлекен укçа-тенкĕне, çавăн пекех пĕлӳ илекенсен стипендийĕсен виçине 2014–2016 çулсенче Раççей Федерацийĕн саккунĕсемпе тата Чăваш Республикин саккунĕсемпе килĕшӳллĕн индексацилеççĕ.

10 статья. **Чăваш Республикин патшалăх харпăрлăхĕнчи объектсене хывакан бюджет инвестицийĕсем**

Чăваш Республикин патшалăх харпăрлăхĕнчи капиталлă строительство объекчĕсене Чăваш Республикин патшалăх учрежденийĕсен тата Чăваш Республикин патшалăхăн унитарлă предприятийĕсен тĕп укçи-тенкине капиталлă укçа-тенкĕ евĕр бюджет инвестицийĕсем хывса пурнăçламалли йĕркене Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕ палăртать.

11 статья. **Патшалăх (муниципалитет) учрежденийĕсем тата патшалăхăн (муниципалитетăн) унитарлă предприятийĕсем шутланман юридически сăпатсене уйăрса паракан бюджет инвестицийĕсем**

Патшалăх (муниципалитет) учрежденийĕсем тата патшалăхăн (муниципалитетăн) унитарлă предприятийĕсем шутланман юридически сăпатсене бюджет инвестицийĕсем уйăрма паракан бюджет укçи-тенкине 2014 çулта пайласа парассине çак Саккун çумне 14-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн çирĕплетес.

12 статья. **Муниципаллă районсен бюджечĕсене тата хула округĕсен бюджечĕсене уйăрса паракан бюджетсем хушшинчи трансфертсем**

1. Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен выранти бюджетсене куçарса паракан бюджетсем хушшинчи трансфертсен пĕтĕмĕшле калăпăшне 2014 çул валли 11312350,1 пин тенкĕ виçепе, 2015 çул валли 10669571,6 пин тенкĕ виçепе, 2016 çулта 10433940,7 пин тенкĕ виçепе çирĕплетес.

2. Муниципаллă районсен бюджечĕсене тата хула округĕсен бюджечĕсене уйăрса паракан бюджетсем хушшинчи трансфертсене пайласа парассине çакăн пек çирĕплетес:

2014 çул валли çак Саккун çумне 15-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн (1–21-мĕш таблицăсем);

2015 çул валли çак Саккун çумне 16-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн (1–23-мĕш таблицăсем);

2016 çул валли çак Саккун çумне 17-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн (1–24-мĕш таблицăсем).

3. Çакна шута илес: бюджетсем хушшинчи трансфертсен калăпăшĕнче Республикăн ятран паракан инвестици программине пурнăçлама каякан тăкаксене 2014 çул валли 1265682,7 пин тенкĕ чухлĕ, 2015 çул валли 962943,9 пин тенкĕ чухлĕ, 2016 çул валли 931196,9 пин тенкĕ чухлĕ пăхса хăварнă.

4. Çапла палăртас: бюджетсем хушшинчи трансфертсен калăпăшĕнче, çак статьян 2-мĕш тата 3-мĕш пайĕсенче кăтартнă укçа-тенкĕсĕр пусне, муниципаллă районсен бюджечĕсене тата хула округĕсен бюджечĕсене çак-çак ĕçсем валли бюджетсем хушшинчи трансфертсем пăхса хăварнă:

муниципалитет пĕрлĕхĕсен социаллă пурнăçпа культура сферин объекчĕсене тĕпрен юсама 2014 çул валли 62483,9 пин тенкĕ чухлĕ;

муниципалитет харпăрлăхĕнчи гидротехника сооруженийĕсене тĕпрен юсама 2014 çул валли 1492,4 пин тенкĕ, 2015 çул валли 1492,2 пин тенкĕ, 2016 çул валли 1492,2 пин тенкĕ чухлĕ;

хуласенчи тата халăх пурăнакан вырăнсенчи урамсемпе çулйĕр сечĕн хăрушă лаптăкĕсене йĕркене кĕртме тата лайăхлатма 2014 çул валли 4781,9 пин тенкĕ, 2015 çул валли 4781,4 пин тенкĕ, 2016 çул валли 4781,4 пин тенкĕ чухлĕ;

ялта ĕçлекен тата пурăнакан çамрăк çемьесен тата çамрăк специалистсен пурăнмалли çурт-йĕр условийĕсене лайăхлатма 2014 çул валли 29250,0 пин тенкĕ чухлĕ, 2015 çул валли 29250,0 пин тенкĕ, 2016 çул валли 29250,0 пин тенкĕ чухлĕ;

ялта ĕçлекен тата пурăнакан граждансен пурăнмалли çуртйĕр условийĕсене лайăхлатма 2014 çул валли 19540,0 пин тенкĕ, 2015 çул валли 20348,6 пин тенкĕ, 2016 çул валли 20348,6 пин тенкĕ чухлĕ;

ялта пурăнакан граждансем тăвакан выранти пуçарусене грант мелĕпе пулăшу пама 2014 çул валли 1000,0 пин тенкĕ, 2015 çул валли 1000,0 пин тенкĕ, 2016 çул валли 1000,0 пин тенкĕ чухлĕ;

усă курман ял хуçалăх çĕрĕсене çаврăнăша кĕртме 2014 çул валли 1500,0 пин тенкĕ, 2015 çул валли 1500,0 пин тенкĕ, 2016 çул валли 1500,0 пин тенкĕ чухлĕ;

чи лайăх кăтартусем тунă выранти хăй тытăмлăх органĕсене хавхалантарма 2014 çул валли 10000,0 пин тенкĕ, 2015 çул валли 10000,0 пин тенкĕ, 2016 çул валли 10000,0 пин тенкĕ чухлĕ;

муниципалитетсен вак тата вăтам предпринимательлĕхе аталантармалли программисене пулăшма 2014 çул валли 2300,0 пин тенкĕ, 2015 çул валли 2300,0 пин тенкĕ, 2016 çул валли 2300,0 пин тенкĕ чухлĕ;

халăх пурăнакан вырăнсенчи нумай хваттерлĕ çуртсен картишĕсен территорийĕсене, нумай хваттерлĕ çуртсен картишĕсен территорийĕсем патне пымалли çулсене тĕпрен юсама тата юсама 2014 çул валли 60000,0 пин тенкĕ, 2015 çул валли 63720,0 пин тенкĕ, 2016 çул валли 67415,8 пин тенкĕ чухлĕ;

ял çĕрĕнче çурт-йĕре компактлă лартмалли вырăнсене комплекслă майпа йĕркелесе çитермелли проектсене пурнăçлама 2014 çул валли 18000,0 пин тенкĕ, 2015 çул валли 18000,0 пин тенкĕ, 2016 çул валли 18000,0 пин тенкĕ чухлĕ;

Пурăнмалли çурт-йĕрпе коммуналлă хуçалăха реформăлама пулăшакан фондăн – патшалăх корпорацийĕн укçи-тенки шучĕпе граждансене ишĕлекен çурт-йĕр фондĕнчен куçарма 2014 çул валли 909567,3 пин тенкĕ, 2015 çул валли 324566,6 пин тенкĕ, 2016 çул валли 166884,4 пин тенкĕ чухлĕ;

патшалăх тата муниципалитет пулăшăвне паракан нумай функциллĕ центрсем тума тата вĕсене аталантарма 2014 çул валли 10098,2 пин тенкĕ, 2015 çул валли 3700,9 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин Пуçлăхĕн «Республика Кунне уявлассипе çыхăннă мероприятисене хăйсен территорийĕнче иртермелли правăна çĕнсе илмелли конкурсра çĕнтернĕ Чăваш Республикин муниципалитет пĕрлĕхĕсене пулăшу памалли хушма мерăсем çинчен» 2013 çулхи çĕртме уйăхĕн 10-мĕшĕнчи 57 №-лĕ Указне пурнăçланă шайра Чăваш Республикин муниципаллă районĕсемпе хула округĕсене хавхалантарма Чăваш Республикин Пуçлăхĕн çулленхи грантне тӳлеме 2014 çул валли 10000,0 пин тенкĕ, 2015 çул валли 10000,0 пин тенкĕ, 2016 çул валли 10000,0 пин тенкĕ чухлĕ.

Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен асăннă бюджетсем хушшинчи трансфертсене, çав шутра Республикăн ятран паракан инвестици программипе пайласа паман бюджетсем хушшинчи трансфертсене пайласа парассине Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн нормативлă право акчĕсемпе çакăн валли палăртаççĕ:

граждансене ишĕлекен пурăнмалли çурт-йĕр фондĕнчен куçарма 2014 çул валли 312323, пин тенкĕ, 2015 çул валли 146033,3 пин тенкĕ, 2016 çул валли 71521,9 пин тенкĕ чухлĕ;

пурте усă куракан выранти пĕлтерĕшлĕ хытă сийлĕ автомобиль çулĕсене пурте усă куракан хытă сийлĕ автомобиль çулĕсемпе çулталăк тăршшĕпе усă курмалла çыхăнтарман ялсем патне илсе çитерес тĕллевпе проект ĕçĕсем тума тата тума (юсаса çĕнетме) 2014 çул валли 123000,0 пин тенкĕ, 2015 çул валли 125000,0 пин тенкĕ, 2016 çул валли 128000,0 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин Президенчĕн «Чăваш Республикинчи хула округĕсен урамсемпе çул-йĕр сетьне хăвăрт аталантарасси çинчен» 2007 çулхи юпа уйăхĕн 10-мĕшĕнчи 87 №-лĕ указĕпе килĕшӳллĕн хула округĕсенче автомобиль çулĕсем тума тата юсаса çĕнетме 2014 çул валли 645567,1 пин тенкĕ, 2015 çул валли 685592,2 пин тенкĕ, 2016 çул валли 725356,6 пин тенкĕ чухлĕ;

«Чăваш Енри чи тирпейлĕ хула (ял) поселенийĕ» ята çĕнсе илме иртерекен республика конкурсĕн çĕнтерӳçисене хавхалантарма 2014 çул валли 1000,0 пин тенкĕ, 2015 çул валли 1000,0 пин тенкĕ, 2016 çул валли 1000,0 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикинчи чи ешерекен тата тирпейлĕ ялхулана палăртас тĕллевпе çуллен иртерекен республика смотр-конкурсĕн çĕнтерӳçисене хавхалантарма 2014 çул валли 582,6 пин тенкĕ, 2015 çул валли 588,4 пин тенкĕ, 2016 çул валли 588,4 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикинчи муниципаллă районсене, хула округĕсене инвестици хастарлăхĕн рейтингĕн çĕнтерӳçисене хавхалантарма 2014 çул валли 2730,0 пин тенкĕ, 2015 çул валли 2730,0 пин тенкĕ, 2016 çул валли 2730,0 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин ял, хула поселенийĕсем хушшинчи экономика ăмăртăвĕн çĕнтерӳçисене хавхалантарма 2014 çул валли 2000,0 пин тенкĕ, 2015 çул валли 2000,0 пин тенкĕ, 2016 çул валли 2000,0 пин тенкĕ чухлĕ;

нумай ачаллă çемьесене пурăнмалли çурт-йĕр лартма уйăрса панă çĕр лаптăкĕсем валли инженери инфратытăмĕн объекчĕсене тума 2014 çул валли 9300,0 пин тенкĕ чухлĕ.

5. Муниципалитет пĕрлĕхĕсен тивĕçлĕ бюджечĕсен укçи-тенки шутĕнчен тăкаксем валли пĕрле укçа-тенкĕ уйăрмалли шая çакăн пек палăртас:

халăх пурăнакан вырăнсен чиккисен тулашĕнчи муниципаллă район чиккисенче выранти пĕлтерĕшлĕ автомобиль çулĕсем тĕлĕшпе çул-йĕр ĕç-хĕлне пурнăçлама, строительство ĕçĕхĕлĕсĕр пусне, Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен уйăракан бюджетсем хушшинчи трансфертсен кăтартăвĕсене палăртнă чухне шута илнĕ тăкаксен 10 процентĕнчен кая мар виçепе;

поселение кĕрекен халăх пурăнакан вырăнсен чиккисенче выранти пĕлтерĕшлĕ автомобиль çулĕсем тĕлĕшпе çул-йĕр ĕç-хĕлне пурнăçлама, строительство ĕçĕ-хĕлĕсĕр пусне, Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен асăннă тĕллевсем валли уйăрса паракан бюджет укçи-тенкин пĕтĕмĕшле калăпăшĕн 35 процентĕнчен кая мар виçепе;

муниципалитет пĕрлĕхĕсен социаллă пурнăçпа культура сферин объекчĕсене тĕпрен юсама Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен асăннă тĕллевсем валли уйăрса паракан бюджет укçи-тенкин пĕтĕмĕшле калăпăшĕн 25 процентĕнчен кая мар виçепе.

6. Муниципаллă районсен (хула округĕсен) бюджечĕсен тивĕçтерĕвне танлаштармалли Чăваш Республикинче пурăнакан 1 çын пуçне шутласа палăртакан критерие 2014 çул валли 4196,0 тенкĕ, 2015 çул валли 4274,2 тенкĕ, 2016 çул валли 4284,6 тенкĕ чухлĕ çирĕплетес.

7. Муниципалитетăн шкулчченхи вĕренӳ организацийĕсенче шкулчченхи пĕлĕве пурте тата тӳлевсĕр илмелли, муниципалитетăн пĕтĕмĕшле пĕлӳ паракан вĕренӳ организацийĕсенче шкулчченхи, пĕтĕмĕшле пуçламăш, пĕтĕмĕшле тĕп, пĕтĕмĕшле вăтам пĕлӳ пурте тата тӳлевсĕр илмелли правăсене пурнăçлассине, муниципалитетăн пĕтĕмĕшле пĕлӳ паракан вĕренӳ организацийĕсенче ачасене хушма пĕлӳ парассине тивĕçтерессине патшалăх гарантийĕ пама, ĕçлекенсене ĕçшĕн тӳлеме, вĕренӳ кĕнекисем, вĕренӳ пособийĕсем, вĕрентӳ хатĕрĕсем, вăйăсем, теттесем туянма (выранти бюджетсен çуртсене тытса тăнипе тата коммуналлă пулăшу ĕçĕсемшĕн тӳленипе пулакан тăкакĕсемсĕр пусне) каякан тăкаксене кĕртсе, укçа-тенкĕ уйăрассине çакăн пек çирĕплетес:

2014 çулта шкул çулне çитичченхи пĕр вĕренекен пуçне шутласа 40597,9 тенкĕ, ялта пурăнакан шкул ачи пуçне: пĕтĕмĕшле пуçламăш пĕлӳ валли – 38314,6 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле тĕп пĕлӳ валли – 52288,6 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле вăтам пĕлӳ валли – 56813,3 тенкĕ виçепе; хулара: пĕтĕмĕшле пуçламăш пĕлӳ валли – 27849,1 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле тĕп пĕлӳ валли – 33004,8 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле вăтам пĕлӳ валли – 38096,5 тенкĕ виçепе; район центрĕсенче: пĕтĕмĕшле пуçламăш пĕлӳ валли 34603,4 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле тĕп пĕлӳ валли – 41048,0 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле вăтам пĕлӳ валли – 47412,7 тенкĕ виçепе;

2015 çулта шкул çулне çитичченхи пĕр вĕренекен пуçне шутласа 42565,5 тенкĕ виçепе, ялта пурăнакан шкул ачи пуçне: пĕтĕмĕшле пуçламăш пĕлӳ валли – 39703,7 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле тĕп пĕлӳ валли – 54195,5 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле вăтам пĕлӳ валли – 58888,0 тенкĕ виçепе; хулара: пĕтĕмĕшле пуçламăш пĕлӳ валли – 28850,3 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле тĕп пĕлӳ валли – 34197,1 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле вăтам пĕлӳ валли – 39477,5 тенкĕ виçепе; район центрĕсенче: пĕтĕмĕшле пуçламăш пĕлӳ валли – 35855,0 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле тĕп пĕлӳ валли – 42538,4 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле вăтам пĕлӳ валли – 49138,9 тенкĕ виçепе;

2016 çулта шкул çулне çитичченхи пĕр вĕренекен пуçне шутласа 42565,5 тенкĕ виçепе, ялта пурăнакан шкул ачи пуçне: пĕтĕмĕшле пуçламăш пĕлӳ валли 39703,7 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле тĕп пĕлӳ валли – 54195,5 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле вăтам пĕлӳ валли 58888,0 виçепе; хулара: пĕтĕмĕшле пуçламăш пĕлӳ валли – 28850,3 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле тĕп пĕлӳ валли – 34197,1 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле вăтам пĕлӳ валли – 39477,5 тенкĕ виçепе; район центрĕсенче: пĕтĕмĕшле пуçламăш пĕлӳ валли 35855,0 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле тĕп пĕлӳ валли – 42538,4 тенкĕ виçепе, пĕтĕмĕшле вăтам пĕлӳ валли – 49138,9 тенкĕ виçепе.

Вĕренӳ енĕпе паракан пулăшу ĕçĕсен хакĕ тĕрлĕрен пулнине, вĕренӳ профильне йĕркелессин уйрăмлăхĕсене шута илекен тӳрлетӳ коэффициенчĕсене Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн нормативлă право акчĕсемпе палăртаççĕ.

13 статья. **Раççей Федерацийĕн патшалăхăн бюджет тулашĕнчи фончĕсен бюджечĕсене тата Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн бюджетне уйăрса паракан бюджетсем хушшинчи трансфертсем**

Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен уйăрса паракан бюджетсем хушшинчи трансфертсен пĕтĕмĕшле калăпăшне çирĕплетес:

Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн федераци фончĕн бюджетне 2014 çул валли 3631401,3 пин тенкĕ чухлĕ, 2015 çул валли 5016890,8 пин тенкĕ, 2016 çул валли 5016890,8 пин тенкĕ чухлĕ;

Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн бюджетне 2014 çул валли 1314275,3 пин тенкĕ чухлĕ;

Раççей Федерацийĕн Пенси фончĕн бюджетне 2014 çул валли 24515,5 пин тенкĕ чухлĕ, 2015 çул валли 26946,7 пин тенкĕ, 2016 çул валли 26946,7 пин тенкĕ чухлĕ.

14 статья. **2014 çулта Чăваш Республикин республика бюджетне выранти бюджетсенчен куçарса паракан субсидисем**

Çапла палăртас: 2014 çулта Чăваш Республикин «Чăваш Республикинче бюджет правин хутшăнăвĕсене йĕркелесси çинчен» 2001 çулхи утă уйăхĕн 23-мĕшĕнчи 36 №-лĕ саккунĕн 17^{2} статйипе пăхса хăварнă субсидисене выранти бюджетсенчен Чăваш Республикин республика бюджетне куçарса памалла мар.

15 статья. **Муниципаллă районсен пĕрлештернĕ бюджечĕсен тата хула округĕсен бюджечĕсен тăкаксен пайĕн кăтартăвĕсене хак парассин уйрăмлăхĕсем**

Çакна шута илес: Чăваш Республикин бюджечĕсен тăкаксен пайĕн кăтартăвĕсене хак панă чухне муниципаллă районсен пĕрлештернĕ бюджечĕсене тата хула округĕсен бюджечĕсенче çак ĕçсене пурнăçлама укçа-тенкĕ пăхса хăварнă:

а) муниципалитетăн пурăнмалли çурт-йĕр фондне тĕпрен юсама çак Саккун çумне 18–20-мĕш хушса çырнисемпе килĕшӳллĕн 2014 çул валли 66288,3 пин тенкĕ чухлĕ, 2015 çул валли 66288,3 пин тенкĕ, 2016 çул валли 66288,3 пин тенкĕ чухлĕ;

ă) поселенисенче пурăнакан тата пурăнмалли çурт-йĕр условийĕсене лайăхлатас шутлă сахал тупăшлă граждансене пурăнмалли çурт-йĕр çинчен калакан саккунсемпе килĕшӳллĕн пурăнмалли çурт-йĕрпе тивĕçтерме, федерацин 2011–2015 çулсем валли йышăннă «Пурăнмалли çурт-йĕр» тĕллевлĕ программин «Çамрăк çемьесене пурăнмалли çурт-йĕрпе тивĕçтересси» çум программипе, ăна Раççей Федерацийĕн Правительстви 2010 çулхи раштав уйăхĕн 17-мĕшĕнчи 1050 №-лĕ йышăнăвĕпе çирĕплетнĕ, килĕшӳллĕн çамрăк çемьесене пурăнмалли çурт-йĕр туянма социаллă тӳлевсем уйăрса панипе пулакан тăкаксен валли, яллă выранта пурăнакан граждансене, çав шутра çамрăк çемьесене тата çамрăк специалистсене Раççей Федерацийĕн Правительствин «Ял территорийĕсене 2014–2017 çулсенче тата 2010 çулччэнхи тапхăрта çирĕппĕн аталантарасси» федерацин тĕллевлĕ программи çинчен» 2013 çулхи утă уйăхĕн 15-мĕшĕнчи 598 №-лĕ йышăнăвĕпе килĕшӳллĕн пурăнмалли çурт-йĕр условийĕсене лайăхлатма социаллă тӳлевсем уйăрса пама, муниципалитетсен çурт-йĕр фондне тăвас ĕçе йĕркелеме тата ăна тытса тăма, пурăнмалли çурт-йĕр строительстви валли условисем туса пама çак Саккун çумне 21-мĕш тата 22-мĕш хушса çырнисемпе килĕшӳллĕн 2014 çул валли 106060,4 пин тенкĕ, 2015 çул валли 106060,4 пин тенкĕ чухлĕ;

б) поселенисенче пурăнакан тата пурăнмалли çурт-йĕр условийĕсене лайăхлатас шутлă сахал тупăшлă граждансене пурăнмалли çурт-йĕр çинчен калакан саккунсемпе килĕшӳллĕн пурăнмалли çурт-йĕрпе тивĕçтерме, çамрăк çемьесене пурăнмалли çурт-йĕр туянма социаллă тӳлевсем уйăрса панипе пулакан тăкаксем валли, яллă выранта пурăнакан граждансене, çав шутра çамрăк çемьесене тата çамрăк специалистсене Раççей Федерацийĕн Правительствин «Ял территорийĕсене 2014–2017 çулсенче тата 2020 çулччэнхи тапхăрта çирĕппĕн аталантарасси» федерацин тĕллевлĕ программи çинчен» 2013 çулхи утă уйăхĕн 15-мĕшĕнчи 598 №-лĕ йышăнăвĕпе килĕшӳллĕн пурăнмалли çурт-йĕр условийĕсене лайăхлатма социаллă тӳлевсем уйăрса пама, муниципалитетсен пурăнмалли çурт-йĕр фондне тăвас ĕçе йĕркелеме тата ăна тытса тăма, пурăнмалли çурт-йĕр строительстви валли условисем туса пама çак Саккун çумне 23-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн 2016 çул валли 106060,4 пин тенкĕ чухлĕ;

в) хула округĕн чиккисенче, халăх пурăнакан вырăнсен чиккисен тулашĕнчи муниципаллă район чиккисенче тата поселение кĕрекен халăх пурăнакан вырăнсен чиккисенче вырнаçнă выранти пĕлтерĕшлĕ автомобиль çулĕсем тĕлĕшпе Раççей Федерацийĕн саккунĕсемпе килĕшӳллĕн çул-йĕр ĕç-хĕлне пурнăçлама:

2014 çул валли çак Саккун çумне 24-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн 584153,2 пин тенкĕ, çав шутра поселение кĕрекен халăх пурăнакан вырăнсен чиккисенче 39585,0 пин тенкĕ чухлĕ;

2015 çул валли çак Саккун çумне 25-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн 586607,2 пин тенкĕ, çав шутра поселение кĕрекен халăх пурăнакан вырăнсен чиккисенче 42039,0 пин тенкĕ чухлĕ;

2016 çул валли çак Саккун çумне 26-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн 589045,2 пин тенкĕ, çав шутра поселение кĕрекен халăх пурăнакан вырăнсен чиккисенче 44477,0 пин тенкĕ чухлĕ.

16 статья. **2014 çулта выранти бюджетсене Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен бюджет кредичĕсем уйăрса парасси**

Çапла палăртас: 2014 çулта выранти бюджетсене Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен бюджет кредичĕсене Чăваш Республикин республика бюджечĕн дефицитне укçа-тенкĕпе тивĕçтермелли çăл куçсем тăрăх пăхса хăварнă бюджет укçи-тенкин пĕтĕмĕшле калăпăшĕн шайĕнче çак тĕллевсем валли уйăрса параççĕ:

60000,0 пин тенкĕ таран виçепе выранти бюджетсене пурнăçланă чухне кассăна вăхăтлăха укçа-тенкĕпе тивĕçтерме тата майсăр лару-тăру инкекĕсемпе техноген аварийĕсен сиенĕсене пĕтернипе çыхăннă мероприятисене пурнăçлама финанс çулĕнчен иртмен вăхăта;

70000,0 пин тенкĕ таран виçепе выранти бюджетсен инвестици программисене пурнăçланипе пулакан дефицичĕсене кăштах укçа-тенкĕпе тивĕçтерме виçĕ çул таран вăхăта.

Асăннă бюджет кредичĕсемпе усă курнăшăн тӳлевсене çапла палăртас:

выранти бюджетсене пурнăçланă чухне кассăна вăхăтлăха укçа-тенкĕпе тивĕçтерме, выранти бюджетсен инвестици программисене пурнăçланипе пулакан дефицичĕсене кăштах укçа-тенкĕпе тивĕçтерме – бюджет кредитне уйăрса пани çинчен килĕшӳ тунă кун вăйра тăнă Раççей Федерацийĕн Тĕп банкĕн рефинансировани ставкин пĕрре иккĕмĕш виçипе;

майсăр лару-тăру инкекĕсемпе техноген аварийĕсен сиенĕсене пĕтернипе çыхăннă мероприятисене пурнăçлама – 0 процентлă ставкăпа.

Муниципалитет пĕрлĕхĕсене Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕ палăртакан йĕркепе Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен бюджет кредичĕсем уйăрса пâраççĕ, вĕсем çав кредитсемпе усă кураççĕ тата тавăрса параççĕ.

17 статья. **Чăваш Республикин республика бюджечĕн дефицитне шалти укçа-тенкĕпе тивĕçтермелли çăл куçсем**

Чăваш Республикин республика бюджечĕн дефицитне шалти укçа-тенкĕпе тивĕçтермелли çăл куçсене çирĕплетес:

2014 çул валли çак Саккун çумне 27-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн;

2015 тата 2016 çулсем валли çак Саккун çумне 28-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн.

Çапла палăртас: Чăваш Республикин 2015 çулхи республика бюджечĕн дефицитне шалти укçа-тенкĕпе тивĕçтермелли çăл куçсенче Раççей Федерацийĕн Финанс министерстви тата Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕ Чăваш Республикин республика бюджетне пурте усă куракан автомобиль çулĕсене (федераци пĕлтерĕшлĕ автомобиль çулĕсемсĕр пусне) тума, юсаса çĕнетме, тĕпрен юсама, юсама тата тытса тăма федераци бюджетĕнчен 182800,0 пин тенкĕлĕх бюджет кредичĕ уйăрса парасси çинчен 2010 çулхи çурла уйăхĕн 2-мĕшĕнче тунă 01-01-06/06-266 №-лĕ килĕшĕве тĕпе хурса 2010 çулта федераци бюджетĕнчен явăçтарнă бюджет кредитне Чăваш Республикин Çул-йĕр фончĕн укçи-тенки шутĕнчен парса татма палăртса хăварнă.

18 статья. **Чăваш Республикин патшалăхăн шалти йышăнăвĕсем**

Чăваш Республикин Патшалăхăн шалти йышăнăвĕсен программине çирĕплетес:

2014 çул валли çак Саккун çумне 29-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн;

2015 тата 2016 çулсем валли çак Саккун çумне 30-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн.

19 статья. **Чăваш Республикин патшалăх гарантийĕсене Раççей Федерацийĕн укçипе парасси**

Раççей Федерацийĕн укçипе кăтартнă Чăваш Республикин Патшалăх гарантийĕсен программине çирĕплетес:

2014 çул валли çак Саккун çумне 31-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн;

2015 тата 2016 çулсем валли çак Саккун çумне 32-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн.

20 статья. **2014 çулта Чăваш Республикин республика бюджетне пурнăçлассин уйрăмлăхĕсем**

1. Çапла палăртас: Чăваш Республикин Финанс министерстви Чăваш Республикин республика бюджетне пурнăçланă чухне çак Саккунпа çирĕплетнĕ тупăшсен пĕтĕмĕшле калăпăшĕнчен иртерсе илнĕ чăн тупăшсене, енчен те федераци шайĕнче пособисене тата ытти компенсаци тӳлевĕсене индексацилесси çинчен йышăну тусан, çак Саккуна улшăнусем кĕртмесĕрех Раççей Федерацийĕн Бюджет кодексĕн 217 статйин 3-мĕш пункчĕпе пăхса хăварнă виçепе Чăваш Республикин усă нормативлă обязательствисене пурнăçлама усă курма пултарать.

2. Çапла палăртас: Раççей Федерацийĕн Бюджет кодексĕн 217 статйин 3-мĕш пункчĕпе килĕшӳллĕн Чăваш Республикин республика бюджетне пурнăçланин уйрăмлăхĕсене тата бюджет укçи-тенкине Чăваш Республикин республика бюджечĕн укçи-тенкине тĕп йĕркелӳçисем хушшинче пайланине пула Чăваш Республикин республика бюджечĕн бюджета çырса пĕтĕмлетнин кăтартăвĕсене улшăнусем кĕртмелли никĕс çакă пулса тăрать:

Раççей Федерацийĕн бюджет классификацине улшăнусем кĕртни, çав шутра уйрăм тăкак полномочийĕсене пурнăçлама паракан укçа-тенкĕ енĕпе бюджет классификацийĕн кочĕсене тепĕр хут тĕрĕслени;

Чăваш Республикин Ял хуçалăх министерствине юридически сăпатсене (патшалăх (муниципалитет) учрежденийĕсене паракан субсидисемсĕр пусне), уйрăм предпринимательсене, физически сăпатсене – тавар туса кăларакансене, ĕç тăвакансене, пулăшу ĕçĕсем паракансене субсидисем уйăрса пама палăртса хăварнă бюджет укçи-тенкине бюджетсен тăкакĕсен классификацийĕпе пăхса хăварнă бюджет укçи-тенки калăпăшĕн шайĕнче патшалăх управленийĕн секторĕн операцийĕсен тăкаксен классификацийĕн кочĕсем хушшинче çĕнĕрен пайласа пани;

тĕллевлĕн уйăрса панă субсидисене, субвенцисене, бюджетсем хушшинчи ытти трансфертсене, каялла тавăрмалла мар куçарса панă укçа-тенкĕне уйрăм çынсенчен тата юридически сăпатсенчен бюджет çинчен калакан çак Саккунпа çирĕплетнĕ калăпăшран иртерсе илнĕ пулсан, çавăн пекех асăннă укçа-тенкĕне парассине чакарсан (кирлĕ пулманнипе тавăрса парсан);

çак Саккунăн 7 статйипе çирĕплетнĕ йышра резервра хăварнă бюджет укçи-тенкине çакăн валли пайласа пани:

Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн «Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн Резерв фондĕнчи укçа-тенкĕпе усă курмалли йĕрке çинчен калакан положение çирĕплетесси çинчен» 2000 çулхи юпа уйăхĕн 9-мĕшĕнчи 186 №-лĕ йышăнăвĕпе çирĕплетнĕ Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн Резерв фондĕнчи укçа-тенкĕпе усă курмалли йĕрке çинчен калакан положенипе пăхса хăварнă мероприятисене бюджетсен тăкакĕсен классификацийĕн «Пĕтĕм патшалăх ыйтăвĕсем» 0100-мĕш пайĕн «Резерв фончĕсем» 0111-мĕш çум пайĕ тăрăх укçа-тенкĕпе тивĕçтерме;

бюджетсен тăкакĕсен классификацийĕн «Вĕренӳ» 0700-мĕш пайĕн «Вĕренӳ енĕпе пурнăçламалли ытти ыйтусем» 0709-мĕш çум пайĕ тăрăх Чăваш Республикинче педагогика ĕçченĕсене çуллен укçа-тенкĕпе хавхалантарма тата вĕренӳ учрежденийĕсене вĕренӳ сферинче инновацисене ĕçе кĕртессине пулăшма Чăваш Республикин Пуçлăхĕн гранчĕсене уйăрма;

бюджетсен тăкакĕсен классификацийĕн «Культура тата кинематографи» 0800-мĕш пайĕн «Культура» 0801-мĕш çум пайĕ тăрăх культурăпа искусство сферинче инноваци проекчĕсене пурнăçлама;

бюджетсен тăкакĕсен классификацийĕн «Массăллă информаци хатĕрĕсем» 1200-мĕш пайĕн «Телевидени тата радиовещани» 1201-мĕш, «Хаçат-журнал тата издательствăсем» 1202-мĕш çум пайĕсем тăрăх массăллă информаци хатĕрĕсен социаллă пĕлтерĕшлĕ проекчĕсене пурнăçлама.

3. Çапла палăртас: Чăваш Республикин республика бюджетне пурнăçланă чухне çак Саккунпа çирĕплетнĕ тупăшсенчен иртерсе илнĕ тата муниципаллă районсемпе хула округĕсен бюджечĕсене куçарса памалли тĕллевлĕн уйăракан субсидисене, субвенцисене, бюджетсем хушшинчи ытти трансфертсене, çав шутра чăн тупăшсенчен иртсе пыракан финанс çулĕн пуçламăшĕ тĕлне вĕсенчен усă курмасăр юлнă укçа-тенкĕне Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн нормативлă право акчĕсемпе килĕшӳллĕн пайласа параççĕ.

4. Çапла палăртас: Чăваш Республикин Финанс министерстви Чăваш Республикин республика бюджетне пурнăçланă тапхăрта перекетленĕ бюджет укçи-тенкине Чăваш Республикин республика бюджечĕн дефицитне укçа-тенкĕпе тивĕçтермелли çăл куçсем енĕпе тивĕçлĕ финанс çулталăкĕ валли пăхса хăварнă бюджет укçи-тенкин пĕтĕмĕшле калăпăшĕн шайĕнче Чăваш Республикин республика бюджечĕн дефицитне укçа-тенкĕпе тивĕçтермелли çăл куçсен тĕсĕсен хушшинче çĕнĕрен пайласа пама пултарать.

5. Çапла палăртас: кредит организацийĕсем тата почта çыхăнăвĕн организацийĕсем граждансене социаллă пулăшу памалли мерăсемпе тивĕçтермелли шайра укçа-тенкĕ тӳлес енĕпе паракан пулăшу ĕçĕсене кредит организацийĕсем (почта çыхăнăвĕн организацийĕсем) тата çак Саккунпа килĕшӳллĕн Чăваш Республикин республика бюджечĕн граждансене социаллă пулăшу памалли мерăсен шайĕнче тӳлемелли укçа-тенкĕн тĕп йĕркелевçисем шутланакан Чăваш Республикин ĕç тăвакан власть органĕсем пĕр-пĕрин хушшинче çирĕплетекен килĕшӳсене тĕпе хурса пурнăçлаççĕ.

Кредит организацийĕсем граждансене социаллă пулăшу памалли мерăсене тивĕçтермелли шайра укçа-тенкĕ тӳлес енĕпе паракан пулăшу ĕçĕсемшĕн – 1,0 процент шайĕнче, федераци бюджетĕнчен тĕллевлĕн уйăрса паракан субсидисен, субвенцисен, бюджетсем хушшинчи ытти трансфертсен укçи-тенки шутĕнчен тăвакан тӳлевсемшĕн вара Раççей Федерацийĕн тивĕçлĕ нормативлă право акчĕсемпе палăртнă виçесен шайĕнче тӳлеме пултараççĕ.

Почта çыхăнăвĕ граждансене социаллă пулăшу памалли мерăсене тивĕçтермелли шайра укçа-тенкĕ тӳлес енĕпе паракан пулăшу ĕçĕсемшĕн Чăваш Республикин республика бюджечĕн, федераци бюджетĕнчен тĕллевлĕн уйăрса паракан субсидисен, субвенцисен, бюджетсем хушшинчи ытти трансфертсен укçи-тенки шутĕнчен пĕтĕмĕшле тӳлев калăпăшĕн 1,5 процентĕн шайĕнче тӳлеме пултараççĕ.

6. Çапла палăртас: Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен муниципаллă районсен бюджечĕсене тата хула округĕсен бюджечĕсене субсидисем, субвенцисем, бюджетсем хушшинчи ытти трансфертсем евĕр тĕллевлĕн уйăрса панă, 2014 çулхи кăрлач уйăхĕн 1-мĕшĕ тĕлне усă курмасăр юлнă бюджетсем хушшинчи трансфертсен юлашкийĕсене Чăваш Республикин республика бюджетне 2014 çул пуçламăшĕнчи 10 ĕç кунĕ хушшинче тавăрса памалла.

21 статья. **Юридически сăпатсене (патшалăхăн (муниципалитетăн) учрежденийĕсене паракан субсидисемсĕр пусне), уйрăм предпринимательсене, физически сăпатсене – тавар туса кăларакансене, ĕç тăвакансене, пулăшу ĕçĕсем паракансене, çавăн пекех хысна учрежденийĕсем шутланман коммерциллĕ мар организацисене 2014 çулта субсидисем уйăрса парасси**

Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен çак Саккунпа палăртнă тата унпа килĕшӳллĕн Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕ йышăнакан нормативлă право акчĕсемпе çирĕплетнĕ тĕслĕхсенче, йĕркепе, виçепе тата условисемпе 2014 çулта субсидисем уйăрса параççĕ:

1) çаксене саплаштарма:

1.1) Раççейри кредит организацийĕсенче тата ял хуçалăх кредит потребитель кооперативĕсенче 2009 çулхи кăрлач уйăхĕн 1-мĕшĕнчен пуçласа 2012 çулхи раштав уйăхĕн 31-мĕшĕччен тунă кредит договорĕсем (заем договорĕсем) енĕпе çулталăк таран срока илнĕ кредитсем тата заемсем енĕпе процентсем тӳленипе пулакан тăкаксен пĕр пайне:

ял хуçалăх таварĕсем туса илекенсене (килти хушма хуçалăх тытакан граждансемсĕр тата ял хуçалăх потребитель кооперативĕсемсĕр пусне) тата хресчен (фермер) хуçалăхĕсене, çунтармалли-сĕрмелли материалсем, ял хуçалăх техникине юсама запас пайсем тата материалсем, шыв сапмалли, шăвармалли машинăсем, установкăсем тата аппаратсем, насус станцийĕсем, минераллă удобрени, ӳсен-тăрана хӳтĕлемелли хатĕрсем, выльăх апачĕ, ветеринари препарачĕсем тата Раççей Федерацийĕн Ял хуçалăх министерстви çирĕплетекен переченьпе килĕшӳллĕн сезонра пурнăçлакан ĕçсене иртерме ытти пурлăх ресурсĕ, çавăн пекех ял хуçалăхĕнче усракан çамрăк выльăх-чĕрлĕх туянма тата ял хуçалăх продукцине страхланă чухне страхлав взносĕсене тӳлеме;

агропромышленность комплексĕн организацийĕсене, вĕсен йĕркелӳ-право формине пăхмасăр, тата потребитель кооперацийĕн организацийĕсене, – малтанхи майпа тата промышленносра тирпейлеме çĕр-шывра туса илнĕ ял хуçалăх чĕр таварне туянма;

1.2) Раççейри кредит организацийĕсенче тата ял хуçалăх кредит потребитель кооперативĕсенче 2013 çулхи кăрлач уйăхĕн 1-мĕшĕнчен пуçласа тунă кредит договорĕсем (заем договорĕсем) енĕпе 1 çул таран срока илнĕ кредитсем тата заемсем енĕпе процентсем тӳленипе пулакан тăкаксен пĕр пайне:

ял хуçалăх таварĕсем туса илекенсене (килти хушма хуçалăх тытакан граждансемсĕр тата ял хуçалăх потребитель кооперативĕсемсĕр пусне) тата хресчен (фермер) хуçалăхĕсене, Раççей Федерацийĕн Ял хуçалăх министерстви çирĕплетекен переченьпе килĕшӳллĕн ӳсен-тăран ӳстерекен çум отрасле аталантарма;

агропромышленность комплексĕн организацийĕсене, вĕсен йĕркелӳ-право формине пăхмасăр, тата потребитель кооперацийĕн организацийĕсене, – Раççей Федерацийĕн Ял хуçалăх министерстви çирĕплетекен переченьпе килĕшӳллĕн ӳсен-тăран продукцине малтанхи майпа тата промышленносра тирпейлеме ял хуçалăх чĕр таварне туянма;

ял хуçалăх таварĕсем туса илекенсене (килти хушма хуçалăх тытакан граждансемсĕр тата ял хуçалăх потребитель кооперативĕсемсĕр пусне) тата хресчен (фермер) хуçалăхĕсене, выльăх апачĕ, ветеринари препарачĕсем, ял хуçалăхĕнче усракан çамрăк выльăх-чĕрлĕх туянма, çавăн пекех Раççей Федерацийĕн Ял хуçалăх министерстви çирĕплетекен переченьпе килĕшӳллĕн ытти тĕллевсем валли;

агропромышленность комплексĕн организацийĕсене, вĕсен йĕркелӳ-право формине пăхмасăр, тата потребитель

/Вĕçĕ 3-мĕш стр./.

/Вӗҫӗ. Пуҫламӑшӗ 2-мӗш стр./.

кооперацийӗн организацийӗсене, Раҫҫей Федерацийӗн Ял хуҫалӑх министерстви ҫирӗплетекен переченьпе килӗшӳллӗн выльӑх-чӗрлӗх продукцине малтанхи тата промышленность мелӗпе тирпейлеме ял хуҫалӑх чӗр таварне туянма, сӗт продукцийӗ туса кӑларассипе ҫыхӑннӑ транспорт енӗпе паракан пулӑшу ӗҫӗсемшӗн тӳлеме;

1.3) Раҫҫейри кредит организацийӗсенче тата ял хуҫалӑх кредит потребитель кооперативӗсенче 1 ҫул таран срока илнӗ кредитсем тата заемсем енӗпе процентсем тӳленипе пулакан тӑкаксен пӗр пайне:

потребитель кооперацийӗн организацийӗсене 2008 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗ хыҫҫӑн халӑхран (килти хушма хуҫалӑхсенче туса илнӗ) тата тавар парса тӑмалли ҫинчен тунӑ договорсем пур пулсан ял хуҫалӑх таварӗ туса илекенсенчен аш-какай тата сӗт туянма тунӑ кредит договорӗсем (заем договорӗсем) енӗпе;

«Чӑваш Республикин апат-ҫимӗҫ фончӗ» Чӑваш Республикин хысна унитарлӑ предприятине 2010 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗ хыҫҫӑн ял хуҫалӑх таварӗ туса илекенсенчен, Чӑваш Республикинчи агропромышленность организацийӗсенчен вӗсем туса илекен ял хуҫалӑх таварӗсем тата ял хуҫалӑх таварӗ туса илекенсем валли пурлӑхпа техника ресурсӗсем туянма тунӑ кредит договорӗсем (заем договорӗсем) енӗпе;

1.4) Раҫҫейри кредит организацийӗсенче тата ял хуҫалӑх кредит потребитель кооперативӗсенче илнӗ инвестици кредичӗсем тата заемсем енӗпе процентсем тӳленипе пулакан тӑкаксен пӗр пайне:

ял хуҫалӑх таварӗсем туса илекенсене (килти хушма хуҫалӑх тытакан граждансемсӗр пуҫне), агропромышленность комплексӗн организацийӗсене, вӗсен йӗркелӳ-право формине пӑхмасӑр, хресчен (фермер) хуҫалӑхӗсене тата ял хуҫалӑх потребитель кооперативӗсене ҫак вӑхӑт валли тунӑ кредит договорӗсем (заем договорӗсем) енӗпе:

2004 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен 2 ҫултан пуҫласа 8 ҫул таран срока, Раҫҫей Федерацийӗн Ял хуҫалӑх министерстви ҫирӗплетекен переченьпе килӗшӳллӗн оборудовани, ятарлӑ транспорт, ятарлӑ техника, ҫавӑн пекех груз турттаракан автомобильсене, тракторсене тата ял хуҫалӑх машинисене газ ҫине куҫармалли оборудовани, ӑратлӑ продукци (материал) туянма, нумай ҫул ӳсекен йывӑҫ-курӑк акма-лартма тата виноград пахчисене лартса хӑварма, нумай ҫул ӳсекен йывӑҫ-курӑксем валли прививка тӑвакан комплекссем тума тата юсаса ҫӗнетме, выльӑх-чӗрлӗх комплексӗсем (фермӑсем), выльӑх-чӗрлӗх тата выльӑх апачӗ хатӗрлекен объектсене, ҫӗр улми, пахча ҫимӗҫ тата улма-ҫырла упрамалли ҫуртсене, хупӑ ҫӗр ҫинче пахча ҫимӗҫ ӳстерекен теплица комплексӗсене, йӗтӗнпе йӗтӗн сӳсне тирпейлекен объектсене, аш хатӗрлекен тата упракан вырӑнсене, сӗт, аш-какай, пахча ҫимӗҫ тата ял хуҫалӑх выльӑхӗсене йышӑнакан тата малтанхи мелпе ӗҫлесе тирпейлекен пунктсене, унта аш-какая сивӗтсе упранине тата сӗт йышӑнакан пунктсенче сӗте ӗҫлесе тирпейленине кӗртсе, тума, юсаса ҫӗнетме тата модернизацилеме тата протеин пысӑк ял хуҫалӑх культурисене (соя, тулӑ, ыраш, куккурус, рапс, нут, сорго) тарӑн тирпейлеме май паракан объектсене тума;

2004 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2008 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗччен 2 ҫултан пуҫласа 8 ҫул таран срока, Раҫҫей Федерацийӗн Ял хуҫалӑх министерстви ҫирӗплетекен переченьпе килӗшӳллӗн ял хуҫалӑх техникине туянма;

2009 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен 8 ҫул таран срока, ялта ӗҫлесе пурӑнакан граждансем валли пурӑнмалли ҫурт-йӗр тума;

2010 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен 8 ҫул таран срока, Раҫҫей Федерацийӗн Ял хуҫалӑх министерстви ҫирӗплетекен переченьпе килӗшӳллӗн шыв сапмалли, шӑвармалли машинӑсем, установкӑсем тата аппаратсем, насус станцийӗсем туянма;

2008 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен 10 ҫул таран срока тунӑ кредит договорӗсем (заем договорӗсем) енӗпе, ял хуҫалӑх таварӗсем туса илекенсем (килти хушма хуҫалӑх тытакан граждансемсӗр пуҫне) Раҫҫей Федерацийӗн Ял хуҫалӑх министерстви ҫирӗплетекен переченьпе килӗшӳллӗн ял хуҫалӑх техникине туянма;

организацисен йӗркелӳ-право формине пӑхмасӑр, 2010 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен 10 ҫул таран срока тунӑ кредит договорӗсем (заем договорӗсем) енӗпе пӗрчӗллӗ тата ҫу паракан культурӑсене тасатакан, упракан тата пушатса тиекен организацисене, ҫак ӗҫсем валли:

пӗрчӗллӗ тата ҫу паракан культурӑсене тасатмалли, упрамалли, пушатса тиемелли хӑватсем тума, вӗсене ҫӗнетме тата модернизацилеме;

Раҫҫей Федерацийӗн Ял хуҫалӑх министерстви ҫирӗплетекен переченьпе килӗшӳллӗн пӗрчӗллӗ тата ҫу паракан культурӑсене тасатмалли, упрамалли тата пушатса тиемелли оборудовани туянма (вырнаҫтарассине тата йӗркелесе хута ярассине кӗртсе);

йӗркелӳ-право формине пӑхмасӑр, агропромышленность комплексӗн организацийӗсене ҫак вӑхӑта тунӑ кредит договорӗсем (заем договорӗсем) енӗпе:

2009 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен 8 ҫул таран срока, сахӑр заводӗсем тума, юсаса ҫӗнетме тата модернизацилеме;

2010 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен 8 ҫул таран срока, сахӑр кӑшманӗн пӑрҫа евӗр вӑрлӑхӗсене туса кӑларакан заводсем тума, юсаса ҫӗнетме тата модернизацилеме;

2011 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2011 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен 8 ҫул таран срока, мелиораци тытӑмӗсем, ял-хуҫалӑх ӳсен-тӑранӗсен вӑрлӑхӗсене хатӗрлекен тата тасатакан заводсем, комплекссем тума, юсаса ҫӗнетме, модернизацилеме тата ҫӗнетме;

таварлӑх (промышленность йӗркипе) пулӑ ӗрчетекен организацисене, вӗсен йӗркелӳ-право формине пӑхмасӑр, 2007 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2011 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗ таран тунӑ кредит договорӗсене (заем договорӗсене) кӗртсе:

5 ҫул таран срока, Раҫҫей Федерацийӗн Ял хуҫалӑх министерстви ҫирӗплетекен переченьпе килӗшӳллӗн таварлӑх (промышленность йӗркипе) пулӑ ӗрчетме ӑратлӑ пулӑ материалӗ, техника тата оборудовани туянма;

8 ҫул таран срока, таварлӑх (промышленность йӗркипе) пулӑ ӗрчетекен комплекссем (фермӑсем) тума, юсаса ҫӗнетме тата модернизацилеме;

килти условисенче ӳсекен пулӑсен тӗсӗсене тата ӑрачӗсене ӗрчетекен организацисене, вӗсен йӗркелӳ-право формине пӑхмасӑр, 2012 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗ таран тунӑ кредит договорӗсене (заем договорӗсене) кӗртсе:

5 ҫул таран срока, Раҫҫей Федерацийӗн Ял хуҫалӑх министерстви ҫирӗплетекен переченьпе килӗшӳллӗн килти условисенче ӳсекен пулӑсен тӗсӗсене тата ӑрачӗсене ӗрчетме ӑратлӑ пулӑ материалӗ, техника тата оборудовани туянма;

8 ҫул таран срока, килти условисенче ӳсекен пулӑсен тӗсӗсене тата ӑрачӗсене ӗрчетекен комплекссем (фермӑсем) тума, юсаса ҫӗнетме тата модернизацилеме;

1.5) ял хуҫалӑх таварӗсем туса илекенсене (килти хушма хуҫалӑх тытакан граждансемсӗр пуҫне), йӗркелӳ-право формине пӑхмасӑр агропромышленность комплексӗн организацийӗсене, хресчен (фермер) хуҫалӑхӗсене тата ял хуҫалӑх потребитель кооперативӗсене ҫак вӑхӑт валли тунӑ кредит договорӗсем (заем договорӗсем) енӗпе:

2004 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2008 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗччен хи тапхӑрта 2 ҫултан пуҫласа 8 ҫул таран срока, ял хуҫалӑх техники туянма;

2009 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗ хыҫҫӑн 2 ҫултан пуҫласа 8 ҫул таран срока, ял хуҫалӑх продукцине (аш, сӗт, ҫӗр улми тата улма-ҫырла) тарӑн тирпейлеме май паракан объектсене тума, юсаса ҫӗнетме тата модернизацилеме;

2011 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗ хыҫҫӑн 2 ҫултан пуҫласа 8 ҫул таран срока, ҫӗрсене мелиорацилессипе специализациленекен организаципе килӗшсе таталнӑ шӑвармалли тытӑма ӗҫе кӗртмелли шутлав-ӑнлантару ҫырӑвӗн сметипе килӗшӳллӗн мелиораци тытӑмӗсемпе усӑ куракан технологисене ял хуҫалӑх производствине ӗҫе кӗртме;

ял хуҫалӑх таварӗсем туса илекенсене (килти хушма хуҫалӑх тытакан граждансемсӗр пуҫне) 10 ҫул таран срока тунӑ кредит договорӗсем (заем договорӗсем) енӗпе:

2008 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2010 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗччен хи тапхӑрта, ял хуҫалӑх техникине туянма;

2013 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗ хыҫҫӑнхи тапхӑрта, пӗтӗмӗшле усӑ куракан ял хуҫалӑх тракторӗсене (продукцин Пӗтӗм Раҫҫейри классификатор кочӗ ОК 005-93 (малалла – ОКП кочӗ) 47 2200) тата йӑрансене кӑпкалатмалли ял хуҫалӑхӗн универсаллӑ тракторӗсене (ОКП кочӗ 47 2400): ОКП кочӗсем 47 2244, 47 2245, 47 2254 – 47 2256, 47 2264 – 47 2267, 47 2434, 47 2534; тырӑ пухса кӗртмелли комбайнсем (ОКП кочӗ 47 3518); ҫӗр улми кӑлармалли хатӗрсем (ОКП кочӗ 47 3611); ҫӗр улми пухса кӗртмелли комбайнсем (ОКП кочӗ 47 3618); выльӑх апачӗ пухса кӗртмелли комбайнсем (ОКП кочӗ 47 4438) туянма;

2013 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗ хыҫҫӑн – панкрута тухнине суд йышӑнӑвӗпе ҫирӗплетнӗ Чӑваш Республикин агропромышленность комплексӗн организацийӗсен пурлӑхне туянма;

Чӑваш Республикин Ял хуҫалӑх министерстви ҫирӗплетекен йӗркепе конкурс никӗсӗ ҫинче суйласа илнӗ агропромышленность комплексӗн организацийӗсене, вӗсен йӗркелӳ-право формине пӑхмасӑр, 2010 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗ хыҫҫӑн 2 ҫултан пуҫласа 8 ҫул таран срока тунӑ кредит договорӗсем (заем договорӗсем) енӗпе, Чӑваш Республикин республика бюджечӗн тупӑшӗсене ӳстерме пулӑшакан биотехнологисене ӗҫе кӗртме, производствӑна сарма, производствӑн ҫӗнӗ тӗсӗсене йӗркелеме;

1.6) Раҫҫейри кредит организацийӗсенче тата ял хуҫалӑх кредит потребитель кооперативӗсенче илнӗ инвестици кредичӗсем тата заемсем енӗпе процентсем тӳленипе пулакан тӑкаксен пӗр пайне ҫак вӑхӑтра тунӑ кредит договорӗсем (заем договорӗсем) енӗпе:

2013 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен:

ял хуҫалӑх таварӗсем туса илекенсене (килти хушма хуҫалӑх тытакан граждансемсӗр пуҫне), ял хуҫалӑх потребитель кооперативӗсене тата хресчен (фермер) хуҫалӑхӗсене, агропромышленность комплексӗн организацийӗсене, вӗсен йӗркелӳ-право формине пӑхмасӑр, 2 ҫултан пуҫласа 8 ҫул таран срока, ҫӗр улми, пахча-ҫимӗҫ тата улма-ҫырла упрамалли ҫуртсене, хупӑ ҫӗр ҫинче пахча ҫимӗҫ ӳстерекен теплица комплексӗсене, ҫӑнӑх-кӗрпе, ҫӑкӑр пӗҫерекен тата ҫу туса кӑларакан промышленность предприятийӗсене, сахӑр завочӗсене, пахча-ҫимӗҫпе ҫырла продукцине, виноградпа ҫӗр улмине тирпейлекен хӑватсене, йӗтӗнпе йӗтӗн сӳсне тирпейлекен объектсене, ял-хуҫалӑх ӳсен-тӑранӗсен вӑрлӑхӗсене хатӗрлемелли комплекссене, сахӑр кӑшманӗн пӑрҫа евӗр вӑрлӑхӗсене туса кӑларакан заводсене тума, юсаса ҫӗнетме тата модернизацилеме, протеин пысӑк ял хуҫалӑх культурисене тарӑн тирпейлеме май паракан объектсене, пӗрчӗллӗ тата ҫу паракан культурӑсене тасатмалли, упрамалли тата пушатса тиемелли хӑватсене тума, ӳсен-тӑран ҫитӗнтермелли ҫум отрасле аталантарас тӗллевпе Раҫҫей Федерацийӗн Ял хуҫалӑх министерстви ҫирӗплетекен переченьпе килӗшӳллӗн нумай ҫул ӳсекен йывӑҫ-курӑк лартма, виноград пахчисем лартассине те кӗртсе, нумай ҫул ӳсекен йывӑҫ-курӑк (ҫав шутра виноград пахчисем) валли прививка тӑвакан комплекссем, виноград упрама холодильниксем тума тата юсаса ҫӗнетме;

ял хуҫалӑх таварӗсем туса илекенсене (килти хушма хуҫалӑх тытакан граждансемсӗр пуҫне), ял хуҫалӑх потребитель кооперативӗсене тата хресчен (фермер) хуҫалӑхӗсене, агропромышленность комплексӗн организацийӗсене, вӗсен йӗркелӳ-право формине пӑхмасӑр (аш-какай туса илмелли выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетекен организацисемсӗр пуҫне), 2 ҫултан пуҫласа 8 ҫул таран срока, комплекссем (фермӑсем), выльӑх-чӗрлӗх объекчӗсене, аш хатӗрлекен тата упракан вырӑнсене, ял хуҫалӑх выльӑхӗсене тата сӗте йышӑнакан тата малтанхи мелпе ӗҫлесе тирпейлекен пунктсене (аш-какая сивӗтсе упранине тата сӗт йышӑнакан пунктсенче сӗте ӗҫлесе тирпейленине кӗртсе), таса сӗт продукцине, сыр, услам ҫу туса кӑларакан предприятисене, ҫӗве шывне тирпейлекен тата типӗтекен цехсемпе участоксене тума, юсаса ҫӗнетме тата модернизацилеме, комбикорм туса кӑларакан предприятисемпе цехсене тума тата юсаса ҫӗнетме, ӑратлӑ продукци туянма, ҫавӑн пекех выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетмелли ҫум отрасле Раҫҫей Федерацийӗн Ял хуҫалӑх министерстви ҫирӗплетекен переченьпе килӗшӳллӗн аталантарма;

ял хуҫалӑх таварӗсем туса илекенсене (килти хушма хуҫалӑх тытакан граждансемсӗр пуҫне), ял хуҫалӑх потребитель кооперативӗсене тата хресчен (фермер хуҫалӑхӗсене, агропромышленность комплексӗн аш-какай туса илмелли выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетекен организацийӗсене, вӗсен йӗркелӳ-право формине пӑхмасӑр, 15 ҫул таран срока, аш-какай туса илмелли ӑратлӑ шултра мӑйракаллӑ выльӑх продукцине (материалне) туянма, комплекссем (фермӑсем), аш-какай туса илмелли выльӑх-чӗрлӗх объекчӗсене, аш хатӗрлекен тата упракан вырӑнсене, аш-какай продукцине йышӑнакан тата малтанхи мелпе ӗҫлесе тирпейлекен тата упракан пунктсене, аш-какая сивӗтсе упранине те кӗртсе, тума, юсаса ҫӗнетме тата модернизацилеме, ҫавӑн пекех аш-какай туса илмелли выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетмелли отрасле Раҫҫей Федерацийӗн Ял хуҫалӑх министерстви ҫирӗплетекен переченьпе килӗшӳллӗн аталантарма;

2015 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа ял хуҫалӑх таварӗсем туса илекенсене (килти хушма хуҫалӑх тытакан граждансемсӗр пуҫне), ял хуҫалӑх потребитель кооперативӗсене тата хресчен (фермер) хуҫалӑхӗсене, агропромышленность комплексӗн организацийӗсене, вӗсен йӗркелӳ-право формине пӑхмасӑр 8 ҫул таран срока, ӳсен-тӑран ӳстермелли отрасльте биотехнологи продукцине (ӳсен-тӑран чирӗсене хускатакансене тупса палӑртма пулӑшакан диагностика пуххисем), выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетес тата выльӑх апачӗ туса кӑларас ӗҫре (выльӑх апачӗн пахалӑхне лайӑхлатмалли биохутӑшсем (аминокислотасем, апат белокӗ, ферментсем, витаминсем, пробиотиксем), апат-ҫимӗҫ тата тирпейлекен промышленноҫра (сӗт, ҫу туса кӑларакан, аш-какай тирпейлекен производствӑсем валли крахмалсем тата глюкозӑпа улма-ҫырла сиропӗсем, ферментсем тата микроорганизмсем, органикӑллӑ (лимон, сӗт, уксус) йӳҫексем, апат-ҫимӗҫ чӗр таварне тарӑннӑн тирпейлесе туса хатӗрлекен продуктсем, биотопливо) туса кӑлармалли объектсене тума, юсаса ҫӗнетме тата модернизацилеме;

1.7) Раҫҫейри кредит организацийӗсенче тата ял хуҫалӑх кредит потребитель кооперативӗсенче илнӗ кредитсем тата заемсем енӗпе процентсем тӳленипе пулакан тӑкаксен пӗр пайне:

килти хушма хуҫалӑх тытакан граждансене ҫак вӑхӑтра тунӑ кредит договорӗсем (заем договорӗсем) енӗпе:

2005 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен 5 ҫул таран срока, ял хуҫалӑхӗн пӗчӗк габаритлӑ техникине, хӑвачӗпе 100 лаша вӑйӗ таран тракторсем тата вӗсем ҫӳретекен ял хуҫалӑх машинисем, груз турттармалли тулли йывӑрӑшӗ 3,5 тоннӑран ытла мар машинӑсем туянма;

2005 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 5 ҫул таран срока, ял хуҫалӑх выльӑх-чӗрлӗхӗ, выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетес ӗҫ валли тата ял хуҫалӑх продукцине тирпейлекен оборудовани туянма, ҫавӑн пекех выльӑх-чӗрлӗх витисене юсама, юсаса ҫӗнетме тата ҫӗнӗрен тума, ҫавӑн пекех газ оборудованийӗ туянма тата газ сечӗсемпе ҫыхӑнтарма панӑ кредитсем (заемсем) енӗпе, енчен те килти хушма хуҫалӑх тытакан гражданин ҫак ҫулта илнӗ кредитӑн (заемӑн) пӗтӗмӗшле виҫи пӗр хуҫалӑх пуҫне 700 пин тенкӗрен иртмест пулсан;

2007 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗ хыҫҫӑн 2 ҫул таран срока, ҫунтармалли-сӗрмелли материалсем, ял хуҫалӑх техникине тата выльӑх-чӗрлӗх витисене юсама запас пайсем тата материалсем туянма, минераллӑ удобрени, ӳсен-тӑрана хӳтӗлемелли хатӗрсем, выльӑх апачӗ, сезонра пурнӑҫлакан ӗҫсене ирттерме ветеринари препарачӗсем тата ытти пурлӑх ресурсӗсем туянма, ҫав шутра теплицӑсем тума материалсем, ял хуҫалӑхӗнче усракан ҫамрӑк выльӑх-чӗрлӗх туянма, ҫавӑн пекех ял хуҫалӑх продукцине страхланӑ чухне страхлав взносӗсене тӳлеме панӑ кредитсем (заемсем) енӗпе, енчен те килти хушма хуҫалӑх тытакан гражданин ҫак ҫулта илнӗ кредитӑн (заемӑн) пӗтӗмӗшле калӑпӑшӗ пӗр хуҫалӑх пуҫне 300 пин тенкӗрен иртмест пулсан;

2008 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен 5 ҫул таран илнӗ срока, Раҫҫей Федерацийӗн Ял хуҫалӑх министерстви ҫирӗплетекен переченьпе килӗшӳллӗн ялта туризм (ял туризмӗ) аталантарассипе, унта халӑх промыслисене аталантарассине те кӗртсе, ялта суту-илӳ аталантарассипе, ял халӑхӗн йӑла тата социаллӑ пурнӑҫпа культура ыйтӑвӗсене тивӗҫтерессипе, акмасӑр ӳсекен улма-ҫырла, эмел курӑкӗсем тата вӑрман ресурсӗн ытти апат-ҫимӗҫне тата йывӑҫ мар чӗр таварӗсене хатӗрлессипе тата вӗсене ӗҫлесе тирпейлессипе ҫыхӑннӑ ӗҫ-хӗле аталантарма;

2010 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен 5 ҫул таран илнӗ срока, Раҫҫей Федерацийӗн Ял хуҫалӑх министерстви ҫирӗплетекен переченьпе килӗшӳллӗн шыв сапмалли, шӑвармалли машинӑсем, установкӑсем тата аппаратсем, насус станцийӗсем туянма;

хресчен (фермер) хуҫалӑхӗсене ҫак вӑхӑтра тунӑ кредит договорӗсем (заем договорӗсем) енӗпе:

2005 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен 8 ҫул таран илнӗ срока, ял хуҫалӑх техники тата оборудовани туянма, ҫав шутра тракторсем тата вӗсем ҫӳретекен ял хуҫалӑх машинисем, выльӑх-чӗрлӗх, кайӑк-кӗшӗк ӗрчетес ӗҫсем валли тата выльӑх апачӗ хатӗрлеме оборудовани, шыв сапмалли, шӑвармалли машинӑсем, установкӑсем тата аппаратсем, насус станцийӗсем, груз турттаракан автомобильсене, тракторсене тата ял хуҫалӑх машинисене газ ҫине куҫармалли оборудовани туянма;

2005 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗ хыҫҫӑн 8 ҫул таран срока, – ял хуҫалӑх продукцине упрама тата тирпейлеме, ял хуҫалӑхӗнче усракан выльӑх-чӗрлӗх ӑратлӑ продукцине (материалне) туянма, ҫӗр улми, пахча ҫимӗҫпе улма-ҫырла упрамалли ҫуртсене, хупӑ ҫӗр ҫинче улма-ҫырла ӳстерекен теплица комплексӗсене, выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетекен комплекссем (фермӑсем), выльӑх-чӗрлӗх, выльӑх апачӗ хатӗрлекен, йӗтӗнпе йӗтӗн сӳсне тирпейлекен объектсене юсаса ҫӗнетме, модернизацилеме тата ҫӗнӗрен тума, нумай ҫул ӳсекен йывӑҫ-курӑксене прививка тӑвакан комплекссене юсаса ҫӗнетме тата ҫӗнӗрен тума тата нумай ҫул ӳсекен йывӑҫ-курӑк лартма-акма тата виноград пахчисене лартса хӑварма, прививка тӑвакан комплекссене юсаса ҫӗнетессине тата ҫӗнӗрен тӑвассине те кӗртсе, енчен те ҫак ҫулта илнӗ кредитӑн (заемӑн) пӗтӗмӗшле сумми пӗр хуҫалӑх пуҫне 10 млн. тенкӗрен иртмест пулсан;

2007 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2 ҫул таран срока, ҫунтармалли-сӗрмелли материалсем, ял хуҫалӑх техникине тата оборудованине юсама кирлӗ запас пайсемпе материалсем туянма, минераллӑ удобрени, ӳсен-тӑрана хӳтӗлекен хатӗрсем, выльӑх апачӗ, ветеринари препарачӗсем тата сезонра пурнӑҫлакан ӗҫсене ирттерме ытти пурлӑх ресурсӗсем туянма, ял хуҫалӑхӗнче усракан ҫамрӑк выльӑх-чӗрлӗх туянма, ҫавӑн пекех ял хуҫалӑх продукцине страхланӑ чухне страхлав взносӗсене тӳлеме панӑ кредитсем (заемсем) енӗпе, енчен те ҫак ҫулта илнӗ кредитӑн (заемӑн) пӗтӗмӗшле калӑпӑшӗ пӗр хуҫалӑх пуҫне 5 млн. тенкӗрен иртмест пулсан;

2008 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен 5 ҫул таран срока, Раҫҫей Федерацийӗн Ял хуҫалӑх министерстви ҫирӗплетекен переченьпе килӗшӳллӗн ялта туризм (ял туризмӗ) аталантарассипе, унта халӑх промыслисене аталантарассине те кӗртсе, ялта суту-илӳ аталантарассипе, ҫавӑн пекех ял халӑхӗн йӑла тата социаллӑ пурнӑҫпа культура ыйтӑвӗсене тивӗҫтерессипе, акмасӑр ӳсекен улма-ҫырла, эмел курӑкӗсем тата вӑрман ресурсӗн ытти апат-ҫимӗҫне тата йывӑҫ мар чӗр таварӗсене хатӗрлессипе тата ӗҫлесе тирпейлессипе ҫыхӑннӑ ӗҫ-хӗле аталантарма;

ял хуҫалӑх потребитель кооперативӗсене ҫак вӑхӑтра тунӑ кредитсен (заемсен договорӗсем) договорӗсем енӗпе:

2005 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен 8 ҫул таран срока, техникӑпа оборудовани (Раҫҫейре тата ют ҫӗр-шывра туса кӑларнисене) туянма, ҫав шутра комбикорм, инкубатор ҫӑмартисем, чӑх чӗпписем, ӑратлӑ ҫамрӑк выльӑх тата кайӑк-кӗшӗк турттармалли ятарлӑ транспорт туянма, тракторсем тата вӗсем ӗҫлеттерекен ял хуҫалӑх машинисем, выльӑх-чӗрлӗх, кайӑк-кӗшӗк ӗрчетес ӗҫ валли тата выльӑх апачӗ хатӗрлеме оборудовани, груз турттаракан автомобильсене, тракторсене тата ял хуҫалӑх машинисене газ ҫине куҫарма оборудовани туянма;

2005 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 8 ҫул таран срока – ятарлӑ технологиллӗ оборудовани туянма, шӑнтмалли оборудовани, ял хуҫалӑхӗнче усракан выльӑх-чӗрлӗх, ӑратлӑ продукци (материал) туянма, ҫав шутра вӗсемпе кооператив членӗсене тивӗҫтерме, производство тата склад пӳлӗмӗсене, ҫӗр улми, пахча ҫимӗҫпе улма-ҫырла упрамалли ҫуртсене, хупӑ ҫӗр ҫинче улма-ҫырла ӳстерекен теплица комплексӗсене, выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетекен, выльӑх апачӗ хатӗрлекен тата йӗтӗнпе йӗтӗн сӳсне тирпейлекен объектсене тума, юсаса ҫӗнетме тата модернизацилеме, ял хуҫалӑх пасарӗсене, суту-илӳ вырӑнӗсене, сӗт, аш-какай, пахча ҫимӗҫ тата ял хуҫалӑхӗн ытти продукцине йышӑнакан, упракан тата малтанхи мелпе ӗҫлесе тирпейлекен пунктсене тума тата юсаса ҫӗнетме, ҫавӑн пекех нумай ҫул ӳсекен йывӑҫ-курӑк лартасси-акассине тата виноград пахчисене лартассине кӗртсе, нумай ҫул ӳсекен йывӑҫ-курӑксене прививка тӑвакан комплекссене юсаса ҫӗнетме тата ҫӗнӗрен тума, енчен те ҫак ҫулта илнӗ кредитӑн (заемӑн) пӗтӗмӗшле сумми пӗр кооператив пуҫне 40 млн. тенкӗрен иртмест пулсан;

2007 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен 2 ҫул таран срока, ял хуҫалӑх техникине юсама кирлӗ запас пайсемпе материалсем тата оборудовани туянма, ҫав шутра вӗсемпе кооператив членӗсене тивӗҫтерме;

2007 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2 ҫул таран срока, сезонри ӗҫсене ирттерме пурлӑх ресурсӗсем, ял хуҫалӑхӗнче усракан ҫамрӑк выльӑх-чӗрлӗх, малтанхи тата промышленность мелӗпе тирпейлеме ҫӗр-шывра туса кӑларнӑ ял хуҫалӑхӗн чӗр таварне (2013 ҫултан пуҫласа – малтанхи тата промышленность мелӗпе тирпейлеме ял хуҫалӑхӗн чӗр таварне) туянма, кооператив членӗсем ҫултлӑх валли пӑхса ӳстернӗ ял хуҫалӑх продукцине туянса вырнаҫтарма, кооперативӑн йӗркелӳ ыйтӑвӗсене тивӗҫтерме, ҫавӑн пекех ял хуҫалӑх продукцине страхланӑ чухне страхлав взносӗсем тӳлеме, енчен те ҫак ҫулта илнӗ кредитӑн (заемӑн) пӗтӗмӗшле сумми пӗр кооператив пуҫне 15 млн. тенкӗрен иртмест пулсан;

2008 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен 5 ҫул таран срока, Раҫҫей Федерацийӗн Ял хуҫалӑх министерстви ҫирӗплетекен переченьпе килӗшӳллӗн ялта туризм (ял туризмӗ) аталантарассипе, унта халӑх промыслисене аталантарассине те кӗртсе, ялта суту-илӳ аталантарассипе, ҫавӑн пекех ял халӑхӗн йӑла тата социаллӑ пурнӑҫпа культура ыйтӑвӗсене тивӗҫтерессипе, акмасӑр ӳсекен улма-ҫырла, эмел курӑкӗсем тата вӑрман ресурсӗн ытти апат-ҫимӗҫне тата йывӑҫ мар чӗр таварӗсене хатӗрлессипе тата ӗҫлесе тирпейлессипе ҫыхӑннӑ ӗҫ-хӗле аталантарма;

1.8) кредит договорӗсем (заем договорӗсем) тӑрӑх кредитсемпе (заемсемпе) усӑ курмалли вӑхӑта тӑсасси ҫинчен калакан килӗшӳве 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен алӑ пуссан ҫак-ҫак кредит договорӗсем (заем договорӗсем) енӗпе процентсем тӳленипе пулакан тӑкаксен пӗр пайне:

ҫак статьян 1-мӗш пункчӗн 1.1-мӗш ҫум пункчӗпе пӑхса хӑварнӑ кредитсем (заемсем) енӗпе 2009 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа тунӑ договорсене. Вӗсене 6 уйӑхран ытла мар вӑхӑта тӑснӑ чухне ҫакӑн пек договорсем тӑрӑх тӑкаксен пӗр пайне саплаштараҫҫӗ;

ҫак статьян 1-мӗш пункчӗн 1.4-мӗш ҫум пункчӗн виҫҫӗмӗш абзацӗпе пӑхса хӑварнӑ кредитсем (заемсем) енӗпе 2004 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа тунӑ договорсене. Вӗсене 3 ҫултан ытла мар вӑхӑта тӑснӑ чухне ҫакӑн пек договорсем тӑрӑх тӑкаксен пӗр пайне саплаштараҫҫӗ;

ҫак статьян 1-мӗш пункчӗн 1.7-мӗш ҫум пункчӗн виҫҫӗмӗш тата тӑваттӑмӗш абзацӗсемпе пӑхса хӑварнӑ кредитсем (заемсем) енӗпе 2005 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа тунӑ договорсене. Вӗсене 2 ҫултан ытла мар вӑхӑта тӑснӑ чухне ҫакӑн пек договорсем тӑрӑх тӑкаксен пӗр пайне саплаштараҫҫӗ;

ҫак статьян 1-мӗш пункчӗн 1.7-мӗш ҫум пункчӗн пиллӗкмӗш абзацӗпе пӑхса хӑварнӑ кредитсем (заемсем) енӗпе 2007 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа тунӑ договорсене. Вӗсене 1 ҫултан ытла мар вӑхӑта тӑснӑ чухне ҫакӑн пек договорсем тӑрӑх тӑкаксен пӗр пайне саплаштараҫҫӗ;

типӗ ҫанталӑка пула ӗҫ тӑвакан власть органӗсем палӑртнӑ йӗркепе майсӑр лару-тӑру режимне кӗртнӗ Раҫҫей Федерацийӗн субъекчӗсенче 2010 ҫулхи типӗ ҫанталӑка пула ял хуҫалӑх продукцийӗ сиен тӳснӗ ял хуҫалӑх таварӗсем туса илекенсемпе, ҫав шутра килти хушма хуҫалӑх тытакан граждансемпе, ял хуҫалӑх потребитель кооперативӗсемпе тата хресчен (фермер) хуҫалӑхӗсемпе ҫак статьян 1-мӗш пункчӗн 1.1-мӗш, 1.4-мӗш ҫум пункчӗсемпе, 1.5-мӗш ҫум пункчӗн пӗрремӗш, иккӗмӗш, пиллӗкмӗш, улттӑмӗш абзацӗсемпе тата 1.7-мӗш ҫум пункчӗпе пӑхса хӑварнӑ тата кредитсем (заемсем) енӗпе 2012 ҫулхи раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗччен тунӑ договорсене кӗртсе. Вӗсене 3 ҫултан ытла мар вӑхӑта тӑснӑ чухне ҫакӑн пек договорсем тӑрӑх тӑкаксен пӗр пайне саплаштараҫҫӗ;

1.9) ҫак статьян 1-мӗш пункчӗн 1.4-мӗш тата 1.7-мӗш ҫум пункчӗсемпе пӑхса хӑварнӑ кредитсене (заемсене) рефинансировани тума илнӗ кредитсем (заемсем) енӗпе процентсем тӳленипе пулакан тӑкаксен пӗр пайне, енчен те кредитсемпе (заемсемпе) усӑ курнӑ пӗтӗмӗшле срок ҫак ҫум пунктсемпе ҫирӗплетнӗ сроксенчен иртмест пулсан;

1.10) ял хуҫалӑх таварӗсем туса илекенсене, килти хушма хуҫалӑх тытакан граждансемсӗр пуҫне, ҫак тӑкаксен пӗр пайне саплаштарма:

нумай ҫул ӳсекен йывӑҫ-курӑк лартма-акма тата пӑхса тӑма;

сутнӑ таварлӑх сӗтӗн 1 литрӗ (килограмӗ) пуҫне;

усӑ курма пӑрахнӑ кивӗ садсене кӑклама тата ҫав ҫӗр лаптӑкӗсене йӗркене кӗртме;

1.11) ӑратлӑ выльӑхсене Раҫҫей Федерацийӗн Ял хуҫалӑх министерствин патшалӑхӑн ӑрат регистрӗнче шута илнӗ ял хуҫалӑх организацийӗсен тата хресчен (фермер) хуҫалӑхӗсен ӑратлӑ выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетнипе пулакан ҫак тӑкакӗсене:

ял хуҫалӑх ӑратлӑ амалӑх выльӑх-чӗрлӗхе тытса тӑма;

тӑхӑмӗсен пахалӑхне тӗрӗсленӗ е ҫав пахалӑха хак парас шайра тӑракан ял хуҫалӑх выльӑхӗсене искусственнӑй майпа пӗтӗлентерекен организацисенче ӑратлӑ йӑхлӑх вӑкӑрсене тытса тӑма;

1.12) ял хуҫалӑх таварӗ туса илекенсене, ҫак статьян 1-мӗш пункчӗн 1.13-мӗш ҫум пунктӗнче асӑннисемсӗр пуҫне, тата йӗркелӳ-право формине пӑхмасӑр агропромышленность комплексӗн организацийӗсен (ял хуҫалӑх потребитель кооперативӗсене те кӗртсе) тӑкакӗсен пӗр пайне саплаштарма:

ӑратлӑ выльӑх, мӑйракаллӑ шултра ӑратлӑ ҫамрӑк выльӑх туянма;

ӑратлӑ шутланакан кайӑк-кӗшӗкӗн мӗн пур тӗсӗсен ӑратлӑ ҫӑмартисене тата талӑкри чӗпписене туянма;

ӑратлӑ репродукторсенче амалӑх пулӑсем тытса тӑма;

пысӑк тухӑҫлӑ йӑхлӑх вӑкӑрсен вӑрлӑхне туянма;

ял хуҫалӑх ӳсен-тӑранӗсен лартмалли материалӗсене тата пӗрремӗш ӑрури оригиналлӑ, элитлӑ, гибрид вӑрлӑхсем туянма;

ҫӗр тухӑҫлӑхне ӳстерес енӗпе мероприятисем ирттерме, ҫӗрсене извеҫпе, фосфорпа, калипе пуянлатасси, агрохими ӗҫӗсем ирттерме проектпа смета документчӗсем хатӗрлесси, ҫӗрсене извеҫпе, фосфорпа, калипе пуянлатас енӗпе ӗҫсем ирттерме материалсем туянасси кӗрсҫӗ;

ял хуҫалӑх производствине мелиоративлӑ тытӑмсемпе усӑ куракан технологисене ӗҫе кӗртме;

сӗт паракан мӑйракаллӑ шултра выльӑх эмбрионӗсене туянма;

ял хуҫалӑх продукцине, чӗр тавара тата апат-ҫимӗҫе сертификацилеме;

регионсен экономика пӗлтерӗшлӗ программисене пурнӑҫлама, ҫав шутра:

«2014–2016 ҫулсенче ҫӗр улми тата пахча ҫимӗҫ лартса ӳстермелли инфратытӑма модернизацилесси тата аталантарасси, ҫав шутра курттӑм суту-илӳпе валеҫӳ центрӗ тӑвасси» ведомствӑн тӗллевлӗ программи шайӗнче ҫӗр улми тата пахча ҫимӗҫ лартса ӳстермелли инфратытӑм объекчӗсене тума, юсаса ҫӗнетме тата техника тӗлӗшӗнчен модернизацилеме;

«Чӑваш Республикинче 2012–2016 ҫулсенче хупӑ ҫӗр ҫинче пахча ҫимӗҫ туса илессине аталантарасси» ведомствӑн тӗллевлӗ программи шайӗнче хупӑ ҫӗр ҫинче пахча ҫимӗҫ туса илессине аталантарма;

«Хӑмла туса илессине тата ӑна тирпейлессине Чӑваш Республикине аталантармалли стратегилле ҫул-йӗр вырӑнне хурса интенсификацилесси» ведомствӑн тӗллевлӗ программи шайӗнче, вырнаҫтарма май пур пулсан, хӑмла туса илме (2013–2016 ҫулсем);

«Чӑваш Республикинче 2012–2016 ҫулсенче сӗт туса илмелли выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетессине аталантарасси» ведомствӑн тӗллевлӗ программи шайӗнче пысӑк тухӑҫлӑ ӗнесене усрама;

«Чӑваш Республикинче 2012–2016 ҫулсенче аш туса илмелли выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетессине аталантарасси» ведомствӑн тӗллевлӗ программи шайӗнче аш туса илмелли выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетмелли объектсем тума, юсаса ҫӗнетме тата техника тӗлӗшӗнчен модернизацилеме;

«Чӑваш Республикинче 2013–2016 ҫулсенче сурӑх ӗрчетессине аталантарасси» ведомствӑн тӗллевлӗ программи шайӗнче сурӑх ӗрчетмелли объектсем тума, вӗсене юсаса ҫӗнетме тата техника тӗлӗшӗнчен модернизацилеме;

«Чӑваш Республикинче 2012–2016 ҫулсенче килти условисенче ӳсекен пулӑсен тӗсӗсене тата ӑрачӗсене ӗрчетесси (ял хуҫалӑхӗнче пулӑ ӗрчетнине аталантарасси)» ведомствӑн тӗллевлӗ программи шайӗнче пулӑ ӗрчетмелли объектсем тума, вӗсене юсаса ҫӗнетме тата техника тӗлӗшӗнчен модернизацилеме;

1.13) килти хушма хуҫалӑх тытакан граждансене тӑкаксен пӗр пайне ҫаксемшӗн саплаштарма:

мӑйракаллӑ шултра ӑратлӑ ҫамрӑк выльӑх туянма;

йӑхлӑх вӑкӑрсен вӑрлӑхне туянма;

1.14) ял хуҫалӑх таварӗсем туса илекенсене ӳсен-тӑран пӑхса ҫитӗнтерес ӗҫре тата выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетес ӗҫре тунӑ ял хуҫалӑх страхлав договорӗсем тӑрӑх страхлав премийӗсем тӳленипе пулакан тӑкаксен пӗр пайне саплаштарма;

1.15) хресчен (фермер) хуҫалӑхӗсене, уйрӑм предпринимательсене те кӗртсе, ял хуҫалӑхӗнче усӑ курмалли ҫӗрсен шутӗнчи хайсен ҫӗр лаптӑкӗсене харпӑрлӑха ҫаврнӑ чухне пулакан тӑкаксен пӗр пайне саплаштарма;

1.16) ӳсен-тӑран туса илес енӗпе ӗҫлекен ял хуҫалӑх таварӗсем туса илекенсене (хушма хуҫалӑх тытакан граждансемсӗр пуҫне) пайӑр сӑлтавпа сыхӑнман пулӑшу панипе пулакан тӑкаксен пӗр пайне саплаштарма;

1.17) Чӑваш Республикин хысна унитарлӑ предприятийӗсене хысна унитарлӑ предприяти ӗҫӗ-хӗлӗн палӑртнӑ йӗркепе ҫирӗплетнӗ программине пурнӑҫланипе ҫыхӑннӑ тӑкаксене;

1.18) Чӑваш Республикин республика бюджечӗн укҫи-тенки шутӗнчен патшалӑх пулӑшӑвӗ парас тӗллевпе Малашлӑхлӑ тата приоритетлӑ инноваци проекчӗсене суйласа илес енӗпе ӗҫлекен комисси йӗркеленӗ инноваци проекчӗсен конкурсӗнче ҫӗнтернӗ проектсен тӑкакӗсен пӗр пайне ҫак енӗпе саплаштарма:

малашлӑхлӑ тата приоритетлӑ инноваци проекчӗсене пурнӑҫлама илнӗ кредитсем енӗпе процентсем тӳлеме;

Раҫҫейри лизинг компанийӗсемпе технологи оборудованийӗ туянма тунӑ лизинг договорӗсем тӑрӑх лизинг тӳлевӗсене тӳлеме;

1.19) Ҫӗнӗ Шупашкар хулинчи биологи мелӗпе тасатакан сооруженисене реконструкцилеме явӑҫтаракан кредитсем енӗпе процентсем тӳленипе пулакан тӑкаксене;

1.20) вак тата вӑтам предпринимательлӗх субъекчӗсене ҫак енӗпе пулакан тӑкаксен пӗр пайне:

регионсенче, регионсем хушшинче иртекен выставкӑсене хутшӑннипе;

халӑх ӳнер промыслисене тата ремеслисене аталантарас, Чӑваш Республикин территорийӗнче сувенир продукцийӗсем туса кӑларас енӗпе бизнес-проектсене пурнӑҫланипе;

Раҫҫейри кредит организацийӗсенчен явӑҫтарнӑ кредитсем енӗпе процентсем тӳленипе;

шкул ҫулне ҫитмен ачасен кӑнтӑрлахи вӑхӑтне ирттермелли ушкӑнӗсене тата ачасене пӑхса тата асӑрхаса тӑрассипе ҫыхӑннӑ ҫавнашкал ытти ӗҫ-хӗле – ачасен вӑхӑтне ирттермелли центрсем йӗркеленипе;

Чӑваш Республикин Шупашкар хулинче индустри паркне тунипе тата (е) аталантарнипе;

технопарк тунипе тата (е) аталантарнипе;

ҫаксемпе ҫыхӑннӑ тӑкаксене:

Раҫҫей Федерацийӗн Халӑх хуҫалӑхӗн организацийӗсем валли ертсе пыракан кадрсем хатӗрлемелли патшалӑх планӗн шайӗнче специалистсем вӗрентнипе;

лизинг договорӗсем тӑрӑх лизинг тӳлевӗсене тӳленипе;

инноваци компанийӗсем таварсем (ӗҫсем, пулӑшу ӗҫӗсем) туса хатӗрлессипе, ӗҫе кӗртессипе, туса кӑларассипе (сутассипе);

договор условийӗсене пурнӑҫпа тулли мар тивӗҫтермелли пайра кредит договорне страхланӑшӑн страхлакан организацин тӳлевне хывнипе;

энергие перекетлес тата электричество сечӗн хуҫалӑх объекчӗсемпе технологи мелӗпе ҫыхӑнтарас енӗпе йышӑннӑ программӑсене пурнӑҫланипе;

вӗренӳ енӗпе паракан пулӑшу ӗҫӗсемшӗн тӳленипе;

оборудовани тӗлӗшпе лизинг договорӗ тунӑ чухне пӗрремӗш тӳлеве тӳленипе;

1.21) вак тата вӑтам предпринимательлӗх субъекчӗсене пулӑшу паракан инфратытӑма йӗркелекен организацисен энерги илсе тӑракан хатӗрӗсене электроэнергипе тивӗҫтерекен сӑл куҫпа технологи мелӗпе ҫыхӑнтарнипе пулакан тӑкаксен пӗр пайне;

1.22) экспорт тӗллевӗпе ӗҫлекен вак тата вӑтам предпринимательлӗх субъекчӗсен ҫакӑнпа ҫыхӑннӑ тӑкаксен пӗр пайне:

экспорта яма палӑртнӑ таварсем туса кӑларассипе тата (е) ӗҫсем, пулӑшу ӗҫӗсем пурнӑҫлассипе;

таварсене (ӗҫсене, пулӑшу ӗҫӗсене) экспорта ӑсатнӑ чухне Раҫҫей Федерацийӗн саккунӗсем тата (е) импортер-ҫӗршыв обязательнӑй йӗркепе лартакан требованисене пурнӑҫлама пулӑшас енӗпе кӳрекен пулӑшу ӗҫсемшӗн тӳлессипе;

1.23) грантсем уйӑрса памалли майпа ҫак тӑкаксен пӗр пайне:

ӗҫе пуҫӑнакан вак предпринимательлӗх субъекчӗсене хӑйсен бизнесне йӗркелеме;

ҫамрӑк граждансене вак предпринимательлӗх сферинчи проектсене пулӑшу пама;

ӗҫе пуҫӑнакан вак тата вӑтам предпринимательлӗх субъекчӗсене оборудовани тӗлӗшпе лизинг договорӗ тунӑ чухне пӗрремӗш тӳлеве тӳлеме;

ӗҫе пуҫӑнакан фермерсене хресчен (фермер) хуҫалӑхне туса хума, аталантарма тата йӑла ыйтӑвӗсене татса пама пӗр хутчен пулӑшу пама;

хресчен (фермер) хуҫалӑхӗсен ертӳҫисене ҫемьен выльӑх-чӗрлӗх фермисене аталантарма;

1.24) Чӑваш Республикин Транспорт тата ҫул-йӗр хуҫалӑхӗн министерствин Чӑваш Республикин «Чӑвашавтотранс» патшалӑх унитарлӑ предприятине ҫак ӗҫсемпе ҫыхӑннӑ тӑкаксен пӗр пайне:

автотранспорт хатӗрӗсем туяннипе, ҫав шутра Пӗр пӗтӗм экономика хутлӑхне кӗрекен патшалӑхсен территорийӗнче туса кӑларнӑ газпа ӗҫлекен автобуссем туяннипе;

социаллӑ пӗлтерӗшлӗ маршрутсемпе пассажирсем турттарнипе;

1.25) чукун ҫул транспорчӗн организацийӗсене ҫакна пула ҫухатакан тупӑшсен пӗр пайне саплаштарма:

Чӑваш Республикин территорийӗнче хула ҫумӗнчи пурте усӑ куракан чукун ҫул транспорчӗпе пассажирсем турттарнипе;

пӗтӗмӗшле пӗлӳ паракан вӗренӳ организацийӗсенче вӗренекенсене тата воспитани илекенсене, професси пӗлӗвӗ паракан вӗренӳ организацийӗсенче, аслӑ пӗлӳ паракан вӗренӳ организацийӗсенче кусӑн вӗренекен студентсене хула ҫумӗнчи пурте усӑ куракан чукун ҫул транспорчӗпе ҫӳреме тарифсем енӗпе ҫӑмӑллӑхсем палӑртасси ҫинчен йышӑнусем тунипе;

1.26) Чӑваш Республикин патшалӑхӑн коммерциллӗ усӑ куракан пурӑнмалли ҫурт-йӗр фончӗпе усӑ курас енӗпе полномочи панӑ организацисене выранти хӑй тытӑмлӑх органӗсенче пурӑнмалли ҫурт-йӗр кирлӗ ҫынсен шутӗнче тӑракан граждансем тата Чӑваш Республикин Министрсен Кабинечӗн “Выранти хӑй тытӑмлӑх органӗсенче пурӑнмалли ҫурт-йӗр кирлӗ ҫынсен шутӗнче тӑракан граждансене, ҫавӑн пекех уйрӑм категорири граждансене Чӑваш Республикин патшалӑхӑн коммерциллӗ усӑ куракан пурӑнмалли ҫурт-йӗр фондӗнчен пурӑнмалли пӳлӗмсем тавӑрса памалли условисемпе памалли тата асӑннӑ пурӑнмалли пӳлӗмсене сутмалли йӗрке ҫинчен положение ҫирӗплетесси ҫинчен” 2008 ҫулхи юпа уйӑхӗн 23-мӗшӗнчи 322 №-лӗ йышӑнӑвӗпе палӑртнӑ уйрӑм категорири граждансем валли Раҫҫей кредит организацийӗсенче пурӑнмалли ҫурт-йӗр тума илнӗ кредитсем енӗпе процентсем тӳленипе;

1.27) Чӑваш Республикин патшалӑхӑн коммерциллӗ усӑ куракан пурӑнмалли ҫурт-йӗр фончӗпе усӑ курас енӗпе полномочи панӑ организацисене выранти хӑй тытӑмлӑх органӗсенче пурӑнмалли ҫурт-йӗр кирлӗ ҫынсен шутӗнче тӑракан граждансем тата Чӑваш Республикин Министрсен Кабинечӗн “Выранти хӑй тытӑмлӑх органӗсенче пурӑнмалли ҫурт-йӗр кирлӗ ҫынсен шутӗнче тӑракан граждансене, ҫавӑн пекех уйрӑм категорири граждансене Чӑваш Республикин патшалӑхӑн коммерциллӗ усӑ куракан пурӑнмалли ҫурт-йӗр фондӗнчен пурӑнмалли пӳлӗмсем тавӑрса памалли условисемпе памалли тата асӑннӑ пурӑнмалли пӳлӗмсене сутмалли йӗрке ҫинчен положение ҫирӗплетесси ҫинчен” 2008 ҫулхи юпа уйӑхӗн 23-мӗшӗнчи 322 №-лӗ йышӑнӑвӗпе палӑртнӑ уйрӑм категорири граждансем валли пурӑнмалли ҫурт-йӗр тума вӑхӑтлӑха хӑйсен укҫи-тенкипе усӑ курнипе, кредит ресурсӗсене явӑҫтарнипе тата патшалӑхӑн пурӑнмалли ҫурт-йӗр фончӗпе усӑ курас енӗпе ӗҫ-хӗл пурнӑҫланипе, ҫав шутра патшалӑхӑн пурӑнмалли ҫурт-йӗр фончӗн объекчӗсем енӗпе организацисен пурлӑхӗнчен илекен налука тӳленипе;

1.28) массӑллӑ информацин пичет хатӗрӗсене Республикӑри массӑллӑ информаци хатӗрӗсен реестрне Чӑваш Республикин республика бюджетӗнчен субсидисем илме кӗртекен «Чӑваш Ен информаци обществи: 2014–2020 ҫулсем» республикӑн тӗллевлӗ программи шайӗнче социаллӑ пӗлтерӗшлӗ темӑсене информаципе тивӗҫтернипе пулакан тӑкаксен пӗр пайне;

1.29) массӑллӑ информаци хатӗрӗсене Чӑваш Республикин Министрсен Кабинечӗн «Массӑллӑ информаци хатӗрӗсен социаллӑ пӗлтерӗшлӗ проекчӗсен республикӑри конкурсӗ ҫинчен» 2005 ҫулхи чӳк уйӑхӗн 14-мӗшӗнчи 276 №-лӗ йышӑнӑвӗпе килӗшӳллӗн социаллӑ пӗлтерӗшлӗ проектсене пурнӑҫланипе пулакан тӑкаксене;

1.30) Чӑваш Республикин Информаци политикин тата массӑллӑ коммуникацисен министерствин «Чӑваш кӗнеке издательстви» патшалӑхӑн унитарлӑ предприятине социаллӑ пӗлтерӗшлӗ литература пичетлесе кӑлармалли тематикӑллӑ планӗпе килӗшӳллӗн кӗнекесем пичетленипе пулакан тӑкаксен пӗр пайне;

1.31) подряд организацийӗсене Чӑваш Республикин Президенчӗн «Чӑваш Республикинчи автомобиль ҫулӗсен сечӗн строительствине вӗҫлессине хӑвӑртлатмалли мерӑсем ҫинчен» 2006 ҫулхи ҫурла уйӑхӗн 21-мӗшӗнчи 68 №-лӗ указне пурнӑҫланин шайӗнче автомобиль ҫулӗсем тума тата юсаса ҫӗнетме явӑҫтарнӑ кредит укҫи-тенкине парса татассипе ҫыхӑннӑ тӑкаксене;

1.32) подряд организацийӗсене Чӑваш Республикин Президенчӗн «Чӑваш Республикин автомобиль ҫулӗсен сечӗн строительствине вӗҫлессине хӑвӑртмалли мерӑсем ҫинчен» 2006 ҫулхи ҫурла уйӑхӗн 21-мӗшӗнчи 68 №-лӗ указне пурнӑҫланӑ шайра автомобиль ҫулӗсем тума тата вӗсене реконструкцилеме финанс организацийӗсенче, ҫав шутра пӗтӗм тӗнчери финанс организацийӗсенче илнӗ кредитсем енӗпе процентсем тӳленипе пулакан тӑкаксене;

1.33) Чӑваш Республикин Президенчӗн «Ҫамрӑк ҫемьесене пурӑнмалли ҫурт-йӗр условийӗсене лайӑхлатма патшалӑх енчен пулӑшмалли хушма мерӑсем ҫинчен» 2011 ҫулхи юпа уйӑхӗн 3-мӗшӗнчи 87 №-лӗ указӗпе килӗшӳллӗн ҫамрӑк ҫемьесем, Чӑваш Республикин Пуҫлӑхӗн «Чӑваш Республикин ялти сывлӑх сыхлавӗн учрежденийӗсене медицина кадрӗсемпе тивӗҫтермелли мерӑсем ҫинчен» 2012 ҫулхи нарӑс уйӑхӗн 13-мӗшӗнчи 24 №-лӗ указӗпе килӗшӳллӗн сывлӑх сыхлавӗн учрежденийӗсен медицина ӗҫченӗсем, Чӑваш Республикин Пуҫлӑхӗн «Чӑваш Республикинче пӗтӗмӗшле пӗлӳ паракан учреждениссенче ӗҫлекен ҫамрӑк вӗрентекенсене пурӑнмалли ҫурт-йӗр условийӗсене лайӑхлатма патшалӑх пулӑшӑвӗ памалли мерӑсем ҫинчен» 2012 ҫулхи ҫӗртме уйӑхӗн 21-мӗшӗнчи 69 №-лӗ указӗпе килӗшӳллӗн Чӑваш Республикин пӗтӗмӗшле пуҫламӑш, пӗтӗмӗшле тӗп тата пӗтӗмӗшле вӑтам пӗлӳ паракан вӗренӳ программине пурнӑҫлакан патшалӑхӑн вӗренӳ учрежденийӗсенче тата муниципалитетӑн вӗренӳ учрежденийӗсенче ӗҫлекен, палӑртнӑ йӗркепе пурӑнмалли ҫурт-йӗр условийӗсене лайӑхлатма кирлӗ тесе йышӑннӑ 35 ҫулччен ҫамрӑк вӗрентекенсем ҫурт-йӗр туянма е тума явӑҫтарнӑ ипотека кредичӗсем (заемсем) енӗпе процентсем тӳленипе пулакан тӑкаксен пӗр пайне;

1.34) Чӑваш Республикин «Чӑваш Республикин территорийӗнче ҫурт лартакансен ӗҫӗ-хӗлне (ӗҫлеменнине) пула шар курнӑ граждансен – нумай хваттерлӗ ҫуртсем тума пая кӗрсе хутшӑнакансен прависене хӳтӗлесси ҫинчен» 2011 ҫулхи чӳк уйӑхӗн 25-мӗшӗнчи 67 №-лӗ саккунне пурнӑҫланӑ шайра ҫурт лартакансем е ҫӗнӗ ҫурт лартакансем, е ҫурт лартакансемпе е ҫӗнӗ ҫурт лартакансемпе подряд договорӗсем тунӑ организацисем проблемӑллӑ объект тӑвас ӗҫе вӗҫлес тӗллевпе Раҫҫейри кредит организацийӗсенче илнӗ кредитсем енӗпе процентсем тӳленипе пулакан тӑкаксен п1.35) Чӑваш Республикин коммуналлӑ инфратытӑмне кӗрекен объектсене аталантарас тата ҫӗнетес тӗлӗшпе ӗҫ-хӗл пурнӑҫлакан хуҫалӑх субъекчӗсем явӑҫтаракан кредитсем енӗпе процентсем тӳленипе пулакан тӑкаксен пӗр пайне;

1.35) Чӑваш Республикин коммуналлӑ инфратытӑмне кӗрекен объектсене аталантарас тата ҫӗнетес тӗлӗшпе ӗҫ-хӗл пурнӑҫлакан хуҫалӑх субъекчӗсем явӑҫтаракан кредитсем енӗпе процентсем тӳленипе пулакан тӑкаксен пӗр пайне;

1.36) полномочиллӗ организацисене Чӑваш Республикин ӗҫ тӑвакан власть органӗсен административлӑ ҫуртне («Б» блок) тума Раҫҫейри кредит организацийӗсенчен явӑҫтарнӑ кредитсем енӗпе процентсем тӳленипе пулакан тӑкаксене;

1.37) полномочиллӗ организацисене Чӑваш Республикин ӗҫ тӑвакан власть органӗсен административлӑ ҫуртне («Б» блок) тума кредит ресурсӗсем явӑҫтарнипе ҫыхӑннӑ тӑкаксене;

1.38) полномочиллӗ организацисене Чӑваш Республики, Шупашкар хули, Республика тӳремӗ, 1-мӗш ҫурт адреспа вырнаҫнӑ «Правительство ҫурчӗ» административлӑ ҫурта (культура еткерӗн объекчӗ («Советсен Ҫурчӗн зданийӗ» истори тата федераци пӗлтерӗшлӗ культура палӑкӗ) тытса тӑнипе пулакан тӑкаксене;

1.40) полномочиллӗ организацисене выранти хӑй тытӑмлӑх органӗсенче кил-ҫурт тӗлӗшӗнчен хӗсӗк пурӑнакансем пек учета тӑракан граждансем валли пурӑнма юрӑхлӑ ҫурт-йӗр тума Раҫҫейри кредит организацийӗсенчен явӑҫтарнӑ кредитсем енӗпе процентсем тӳленипе пулакан тӑкаксене;

1.41) полномочиллӗ организацисене выранти хӑй тытӑмлӑх органӗсенче кил-ҫурт тӗлӗшӗнчен хӗсӗк пурӑнакансем пек учета тӑракан граждансем валли пурӑнма юрӑхлӑ ҫурт-йӗр тума кредит ресурсӗсем явӑҫтарнипе ҫыхӑннӑ тӑкаксене;

1.42) ӗҫ паракана ачи виҫӗ ҫула ҫитиччен ача пӑхма паракан отпускра шутланакан, ӗҫ паракан пе ӗҫлев хутшӑнӑвӗсенче тӑракан хӗрарӑма професси енӗпе вӗрентнӗ вӑхӑтра вӗренӳ вырӑнне кайса ҫӳремелли ҫул укҫи хакне, талӑк укҫине, вӗреннӗ вӑхӑтра пурӑнма тара илнӗ хваттер хакне тӳленипе пулакан тӑкаксене;

1.43) ӗҫ паракана ӗҫсӗр инвалидсене, сусӑр ачасене пӑхса ӳстерекен ашшӗ-амӑшне, нумай ачаллӑ ашшӗ-амӑшне вӗсемшӗн хатӗрленӗ (пуянлатнӑ) ӗҫ вырӑнӗсене ӗҫе вырнаҫтарнипе пулакан тӑкаксене;

1.44) ӗҫ паракана инвалидсем валли ӗҫ вырӑнӗсем сыхласа хӑварас енӗпе мероприятисем пурнӑҫланипе ҫыхӑннӑ тӑкаксене;

1.45) полномочи панӑ организацисене Чӑваш Республикин Сывлӑх сыхлавӗпе социаллӑ аталану министерствин «Республикӑри клиника онкологи диспансерӗ» Чӑваш Республикин бюджет учрежденийӗн (Шупашкар хули) хирурги корпусне тума Раҫҫейри кредит организацийӗсенчен илнӗ кредитсем енӗпе процентсем тӳленипе пулакан тӑкаксене;

2) «Чӑваш Республикинче вак бизнеса пулӑшас енӗпе ӗҫлекен агентство» автономлӑ коммерцисӗр организацие вак предпринимательлӗх субъекчӗсене, ҫав шутра пӗчӗк предприятисене те, пӗчӗк шайри заемсем уйӑрса пама;

3) «Чӑваш Республикин Гаранти фончӗ» автономлӑ коммерцисӗр организацие вак тата вӑтам предпринимательлӗх субъекчӗсем тата вак тата вӑтам предпринимательлӗх субъекчӗсене пулӑшу паракан инфратытӑм организацийӗсем Раҫҫейри кредит организацийӗсенче явӑҫтарнӑ кредитсем енӗпе, вак тата вӑтам предпринимательлӗх субъекчӗсем тата вак тата вӑтам предпринимательлӗх субъекчӗсене пулӑшу паракан инфратытӑм организацийӗсем лизинг параканпа тунӑ заем тата лизинг договорӗсем енӗпе обязательствӑсене пурнӑҫлассине тивӗҫтерекен поручительствӑсем (гарантисем) пама;

4) «Чӑваш Республикинче вак тата вӑтам предпринимательлӗхӗн экспорт тӗллевӗпе ӗҫлекен субъекчӗсене пулӑшу парассине йӗркелесе тӑракан центр» автономлӑ коммерцисӗр организацие организацин ӗҫ-хӗлне тивӗҫтерме;

5) общество пӗрлешӗвӗсене Чӑваш Республикин 2014–2016 ҫулсем валли йышӑннӑ «Культурӑна тата туризма аталантарасси» патшалӑх программин «Чӑваш Республикинче культурӑна аталантарасси» ҫум программин общество пӗлтерӗшлӗ мероприятийӗсене пурнӑҫлама;

6) социаллӑ тӗллевлӗ коммерцисӗр организацисене пулӑшас енӗпе ӗҫсем пурнӑҫлама;

7) ӗҫсӗр граждансене, палӑртнӑ йӗркепе ӗҫсӗр тесе йышӑннӑ граждансене те кӗртсе, тата халӑха ӗҫпе тивӗҫтерекен патшалӑх службине янипе вӗренсе професси енӗпе пӗлӳ илнӗ е хушма професси пӗлӗвӗ илнӗ, палӑртнӑ йӗркепе ӗҫсӗр тесе йышӑннӑ граждансене хӑйсем тӗллӗн ӗҫ тупма пулӑшма, вӗсем хӑйсене юридически сӑпат, уйрӑм предприниматель е хресчен (фермер) хуҫалӑхӗн пуҫлӑхӗ пек патшалӑх регистрацийӗ тунӑ чухне пӗр хутчен уйӑракан укҫа-тенкӗ пулӑшӑвӗ пама тата тивӗҫлӗ патшалӑх регистрацине тума документсем хатӗрлеме пӗр хутчен укҫа-тенкӗ парса пулӑшма;

8) «Чӑваш Республикин территорири инновациллӗ электротехника кластерӗ» ертсе пыракан компани» коммерцисӗр юлташлӑха пысӑк технологиллӗ оборудованипе ушкӑнпа усӑ курма май паракан центрсем тума тата вӗсене аталантарма;

9) информаципе навигаци тытӑмӗн регионти операторне Чӑваш Республикин информаципе навигаци тытӑмне аталантарма;

10) ҫамрӑксен инноваци пултарулӑх центрӗсене туса хума тата (е) вӗсен ӗҫ-хӗлне тивӗҫтерме;

11) «Нумай хваттерлӗ ҫуртсене тӗпрен юсас енӗпе ӗҫлекен республика фончӗ» коммерцисӗр организацине унӑн ӗҫ-хӗлне тата нумай хваттерлӗ ҫуртсене тӗпрен юсама;

12) Федерацин Атӑлҫи округӗнче пассажирсене сывлӑш транспорчӗпе регион шайӗнче турттарассине майлӑрах тӑвас тӗллевпе сывлӑш транспорчӗн организацийӗсене.

22 статья. **Чӑваш Республикин бюджет учрежденийӗсене тата автономлӑ учрежденийӗсене субсидисем уйӑрса парасси**

Раҫҫей Федерацийӗн Бюджет кодексӗн 78^{1} статйипе килӗшӳллӗн Чӑваш Республикин республика бюджетӗнчен Чӑваш Республикин бюджет учрежениийӗсене тата автономлӑ учрежденийӗсене субсидисем уйӑрса параҫҫӗ.

23 статья. **Уйрӑм категорири граждансене укҫа-тенкӗ тӳлесси**

Чӑваш Республикин республика бюджечӗн укҫи-тенкине Чӑваш Республикин Министрсен Кабинечӗн нормативлӑ право акчӗсемпе палӑртнӑ йӗркепе, виҫепе тата условисемпе уйрӑм категорири граждансене тӳлеме ярас:

1) Раҫҫейри кредит организацийӗсенче илнӗ кредитсем енӗпе процентсем тӳленипе пулакан тӑкаксен пӗр пайне саплаштарма:

Чӑваш Республикин Президенчӗн «Ялти производство сферине ертсе пыракан кадрсемпе тивӗҫтерес енӗпе патшалӑх енчен хушма пулӑшу парасси ҫинчен» 2005 ҫулхи нарӑс уйӑхӗн 17-мӗшӗнчи 15 №-лӗ указӗпе килӗшӳллӗн ялти производство сферинче ӗҫлеме суйласа илнӗ ертсе пыракан кадрсене ҫӑмӑл автомашина туянма паракан кредитсем енӗпе;

ҫамрӑк ҫемьесене Чӑваш Республикин Президенчӗн «Чӑваш Республикинче ҫамрӑк граждансене патшалӑх пулӑшӑвӗ парассине вӑйлатас енӗпе пурнӑҫламалли мерӑсем ҫинчен» 2002 ҫулхи пуш уйӑхӗн 6-мӗшӗнчи 51 №-лӗ указне пурнӑҫланӑ шайра 2002–2006, 2008–2009 ҫулсенче пурӑнмалли ҫурт-йӗр тума (туянма) явӑҫтарнӑ ипотека кредичӗсем енӗпе;

граждансене компьютер техники туянма илнӗ кредитсем енӗпе;

2) Чӑваш Республикин Президенчӗн «Ял хуҫалӑхӗн пысӑк тата вӑтам организацийӗсен ӗҫ-хӗлне хавхалантарас енӗпе пурнӑҫламалли хушма мерӑсем ҫинчен» 2006 ҫулхи утӑ уйӑхӗн 27-мӗшӗнчи 61 №-лӗ указӗпе килӗшӳллӗн пысӑк тата вӑтам ял хуҫалӑх организацийӗсен ертӳҫисене ҫурт-йӗр тума (туянма) явӑҫтарнӑ ипотека кредичӗсен процент ставкисене саплаштарма;

3) Чӑваш Республикин Президенчӗн «Ял хуҫалӑхӗн пысӑк тата вӑтам организацийӗсен ӗҫ-хӗлне хавхалантарас енӗпе пурнӑҫламалли хушма мерӑсем ҫинчен» 2006 ҫулхи утӑ уйӑхӗн 27-мӗшӗнчи 61 №-лӗ указӗпе килӗшӳллӗн пысӑк тата вӑтам ял хуҫалӑх организацийӗсен ертӳҫисене ҫурт-йӗр тума (туянма);

4) Чӑваш Республикин территорийӗнче хулара тата хула ҫумӗнче ҫӳрекен транспортпа хӑйсем пурӑнакан вырӑнтан вӗренӳ вырӑнне ҫӳреме ҫул ҫӳремелли билетсем кирлӗ Чӑваш Республикин территорийӗнче вырнаҫнӑ пӗтӗмӗшле пӗлӳ паракан организацисенче вӗренекенсене, професси пӗлӗвӗ паракан вӗренӳ организацийӗсен, аслӑ пӗлӳ паракан вӗренӳ организацийӗсен студенчӗсене тӳлеме.

24 статья. **Чӑваш Республикин «Чӑваш Республикинче выранти хӑй тытӑмлӑх органӗсене патшалӑхӑн уйрӑм полномочийӗсене парасси ҫинчен» 2006 ҫулхи чӳк уйӑхӗн 30-мӗшӗнчи 55 №-лӗ саккунӗн 1–18 статйисем вӑя кӗресси**

Чӑваш Республикин «Чӑваш Республикинче выранти хӑй тытӑмлӑх органӗсене патшалӑхӑн уйрӑм полномочийӗсене парасси ҫинчен» 2006 ҫулхи чӳк уйӑхӗн 30-мӗшӗнчи 55 №-лӗ саккунӗн 1–18 статйисене 2014 ҫулхи кӑрлач уйӑхӗн 1-мӗшӗнчен пуҫласа раштав уйӑхӗн 31-мӗшӗчченхи срока вӑя кӗртес.

Чӑваш Республикин Пуҫлӑхӗ М.ИГНАТЬЕВ.

Шупашкар, 2013, чӳк, 28, 85№.

Чăваш Республикин САККУНĔ

ЧĂВАШ РЕСПУБЛИКИН ПУРНЕ ТЕ ТИВĔÇЛĔ МЕДИЦИНА СТРАХОВАНИЙĔН ТЕРРИТОРИ ФОНЧĔН 2014 ÇУЛХИ ТАТА ПЛАНПА ПĂХНĂ 2015 ТАТА 2016 ÇУЛСЕНЧИ ТАПХĂРТИ БЮДЖЕЧĔ ÇИНЧЕН

Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕ 2013 çулхи чӳк уйăхĕн 26-мĕшĕнче йышăннă

1 статья. **Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн 2014 çулхи тата планпа пăхнă 2015 тата 2016 çулсенчи тапхăрти бюджечĕн тĕп паллисем**

1. Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн (малалла – Фонд) 2014 çулхи бюджечĕн тĕп паллисене çирĕплетес:

1) Фонд бюджечĕн палăртакан тупăшĕсен пĕтĕмĕшле калăпăшне 10124654,3 пин тенкĕ чухлĕ, çав шутра Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн федераци фончĕн бюджетĕнчен илекен бюджетсем хушшинчи трансфертсен шучĕпе 8640379,0 пин тенкĕ чухлĕ, Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен илекен бюджетсем хушшинчи трансфертсен шучĕпе 1314275,3 пин тенкĕ чухлĕ;

2) Фонд бюджечĕн тăкакĕсен пĕтĕмĕшле калăпăшне 10124654,3 пин тенкĕ чухлĕ.

2. Фондăн 2015 тата 2016 çулсенчи тапхăрти бюджечĕн тĕп паллисене çирĕплетес:

1) Фондăн 2015 çул валли палăртакан бюджечĕн тупăшĕсен пĕтĕмĕшле калăпăшне 10695439,7 пин тенкĕ чухлĕ, çав шутра Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн федераци фончĕн бюджетĕнчен илекен бюджетсем хушшинчи трансфертсен шучĕпе 10525439,7 пин тенкĕ чухлĕ тата 2016 çул валли 11348075,3 пин тенкĕ чухлĕ, çав шутра Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн федераци фончĕн бюджетĕнчен илекен бюджетсем хушшинчи трансфертсен шучĕпе 11178075,3 пин тенкĕ чухлĕ;

2) Фонд бюджечĕн 2015 çулхи тăкакĕсен пĕтĕмĕшле калăпăшне 10695439,7 пин тенкĕ чухлĕ тата 2016 çулхи тăкакĕсен пĕтĕмĕшле калăпăшне 11348075,3 пин тенкĕ чухлĕ.

2 статья. **Фонд бюджечĕн тупăшĕсен тĕп администраторĕсем тата Фонд бюджечĕн дефицитне укçа-тенкĕпе тивĕçтермелли çăл куçсен тĕп администраторĕсем**

1. Фонд бюджечĕн тупăшĕсен тĕп администраторĕсен перечененьне çак Саккун çумне 1-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн çирĕплетес.

2. Фонд бюджечĕн дефицитне укçа-тенкĕпе тивĕçтермелли çăл куçсен тĕп администраторĕсен перечененьне çак Саккун çумне 2-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн çирĕплетес.

3 статья. **Фонд бюджечĕн 2014 çулхи тата планпа пăхнă 2015 тата 2016 çулсенчи тапхăрти бюджет укçи-тенки**

1. Фонд бюджечĕн бюджет укçи-тенкине 2014 çул валли бюджетсен тăкаксен классификацийĕн пайĕсем, çум пайĕсем, тĕллевлĕ статйисем тата тăкаксен тĕсĕсен ушкăнĕсем тăрăх пайласа панине çак Саккун çумне 3-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн çирĕплетес.

2. Фонд бюджечĕн бюджет укçи-тенкине планпа пăхнă 2015 тата 2016 çулсенчи тапхăр валли бюджетсен тăкаксен классификацийĕн пайĕ¬сем, çум пайĕсем, тĕллевлĕ статйисем тата тăкаксен тĕсĕсен ушкăнĕсем тăрăх пайласа панине çак Саккун çумне 4-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн çирĕплетес.

4 статья. **Фонд бюджетне уйăрса паракан бюджетсем хушшинчи трансфертсем**

1. Çирĕплетес:

1) Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн федераци фончĕн бюджетĕнчен, Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен илекен бюджетсем хушшинчи трансфертсене 2014 çул валли пайласа панине çак Саккун çумне 5-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн;

2) Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн федераци фондĕнчен илекен бюджетсем хушшинчи трансфертсене 2015 тата 2016 çулсем валли пайласа панине çак Саккун çумне 6-мĕш хушса çырнипе килĕшӳллĕн.

2. Çапла палăртас: Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн федераци фончĕн бюджетĕнчен, Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен илекен бюджетсем хушшинчи трансфертсене Чăваш Республикин территорийĕнче пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕ тăвас ĕçе йĕркелессине укçа-тенкĕпе тивĕçтерме ярасçĕ.

3. Çапла палăртас: 2014 çулта пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн никĕсри программи шайĕнче пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори программине пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн никĕсри программи пайĕнче пурнăçлассине укçа-тенкĕпе тивĕçтерме Фонд бюджетне çак Саккун çумне 5-мĕш хушса çырнипе çав тĕллевсем валли палăртса хăварнă бюджет укçи-тенкин çулталăкри калăпăшĕн пĕрре вун иккĕмĕш пайĕпе танлашакан виçепе бюджетсем хушшинчи трансфертсене Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен кашни уйăхăн 20-мĕш кунĕччен куçарса парасçĕ.

5 статья. **Фонд бюджетне 2014 çулта пурнăçлассин уйрăмлăхĕсем**

1. Çапла палăртас: тĕллевлĕн уйăракан субсидисене, субвенцисене, бюджетсем хушшинчи ытти трансфертсене, çав шутра Фонд бюджетне пурнăçланă чухне çак Саккунпа çирĕплетнĕ тупăшсен пĕтĕмĕшле калăпăшĕнчен ирттерсе илнĕ чăн тупăшсен иртсе пыракан финанс çулталăкĕн пуçламăшĕ тĕлне усă курмасăр юлнă укçа-тенкĕ юлашкийĕсене Фонд çак Саккуна улшăнусем кĕртмесĕрех, Фонд бюджечĕн пĕтĕмлетнĕ бюджет çырăвне улшăнусем кĕртсе, тĕллевлĕн куçарса панă субсидисен, субвенцисен, бюджетсем хушшинчи ытти трансфертсен палăртнă тĕллевĕсемпе килĕшӳллĕн яма пултарать.

2. Çапла палăртас: Раççей Федерацийĕн Бюджет кодексĕпе килĕшӳллĕн Раççей Федерацийĕн бюджет классификацине улшăнусем кĕртни Фонд бюджечĕн пĕтĕмлетнĕ бюджет çырăвне улшăнусем кĕртмелли никĕс пулса тăрать.

3. Çапла палăртас: Раççей Федерацийĕн «Раççей Федерацийĕнчи пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕ çинчен» 2010 çулхи чӳк уйăхĕн 29-мĕшĕнчи 326-ФЗ №-лĕ саккунĕн 28 статйин 4-мĕш пайĕн 5-мĕш пункчĕпе килĕшӳллĕн 2013 çулта кашни страхлав медицина организацийĕ валли шутласа çирĕплетнĕ укçа-тенкĕ калăпăшне, ăна асăннă страхлав медицина организацийĕнчи страхланă çынсен йышне тата çын пуçне уйăрммăн палăртнă норматива тĕпе хурса шутласа палăртасçĕ, перекетленине пула пуçтарăннă укçа-тенкĕн 10 процентне 2014 çулта страхлав медицина организацийĕсен укçи-тенкине ӳстерме ярасçĕ.

4. Çапла палăртас: Фонд бюджечĕн 2014 çулхи кăрлач уйăхĕн 1-мĕшĕ тĕлне юлнă укçа-тенкĕ юлашкийĕсене кăçалхи финанс çулĕнчи Фонд бюджечĕн пĕтĕмĕшле калăпăшĕн пĕрре вун иккĕмĕш пайĕнчен ытларах мар виçепе 2014 çулта Фонд бюджетне пурнăçланă чухне пулакан касса уйрăм¬лăхĕсене хуплама яма пултарасçĕ.

6 статья. **Фондăн нормăланă страхлав саппасĕ**

1. Фондăн нормăланă страхлав саппасне 2014 çулта тата планпа пăхнă 2015 тата 2016 çулсенчи тапхăрта кашни çул 650000,0 пин тенкĕ чухлĕ çирĕплетес.

Фондăн нормăланă страхлав саппасĕн Фонд бюджетĕнче 2014 çулхи кăрлач уйăхĕн 1-мĕшĕ тĕлне юлнă укçа-тенкĕ юлашкийĕсене 2014 çулта Фондăн нормăланă страхлав саппасне тултарма ямалла.

2. Нормăланă страхлав саппасĕн укçи-тенкипе çакăн валли усă курасçĕ:

1) страхлав медицина организацийĕсене хушма укçа-тенкĕ уйăрса пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори программисене пурнăçлассине укçа-тенкĕпе тивĕçтерме;

2) страхланă çынсене пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн полисне панă Раççей Федерацийĕн субъекчĕн территорийĕн тулашĕнче кӳнĕ медицина пулăшăвĕшĕн тӳлесе татăлма.

7 статья. **Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн ĕçне тытса пыма тухакан тăкаксен виçи**

Страхлав медицина организацийĕсем валли пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн ĕçне тытса пыма тухакан тăкаксен виçине страхлав медицина организацине пĕр çын пуçне уйрăммăн палăртнă норматив тăрăх куçарса панă укçа-тенкĕ суммин 1,0 процентĕ чухлĕ виçепе çирĕплетес.

8 статья. **Çак Саккун вăя кĕресси**

Çак Саккун 2014 çулхи кăрлач уйăхĕн 1-мĕшĕнчен пуçласа вăя кĕрет.

Чăваш Республикин Пуçлăхĕ М. ИГНАТЬЕВ.

Шупашкар, 2013, чӳк, 28, 86 №.

Чăваш Республикин «Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн 2014 çулхи тата планпа пăхнă 2015 тата 2016 çулсенчи тапхăрти бюджечĕ çинчен» саккунĕ çумне 1-мĕш хушса çырни

Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн бюджечĕн тупăшĕсен тĕп администраторĕсен ПЕРЕЧЕНĔ

Раççей Федерацийĕн бюджет классификацийĕн кочĕ: тупăшсен тĕп администраторĕн	Раççей Федерацийĕн бюджет классификацийĕн кочĕ: Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн бюджечĕн тупăшĕсен	Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн бюджечĕн тупăшĕсен тĕп администраторĕн ячĕ
1	2	3
395		Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсем
395	1 11 02072 09 0000 120	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен вăхăтлăх ирĕклĕ укçи-тенкине вырнаçтарнинчен илекен тупăшсем
395	1 11 09049 09 0000 120	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен оперативлă управленийĕнчи пурлăхпа усă курнинчен кĕрекен ытти укçа-тенкĕ
395	1 13 01999 09 0000 130	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсен тӳлевлĕ пулăшу ĕçĕсем панинчен (ĕçсем пурнăçланинчен) илекен ытти тупăшĕсем
395	1 13 02069 09 0000 130	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен оперативлă управленийĕнчи патшалăх пурлăхĕпе усă курнипе пулнă тăкаксене саплаштармалли йĕркепе илекен тупăшсем
395	1 13 02999 09 0000 130	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсен тăкакĕсене саплаштарнинчен илекен ытти тупăшсем
395	1 14 02090 09 0000 410	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен оперативлă управленийĕнчи пурлăха сутнинчен (асăннă пурлăх енĕпе тĕп хатĕрсене сутнă пайра) илекен тупăшсем
395	1 14 02090 09 0000 440	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен оперативлă управленийĕнчи пурлăха сутнинчен (асăннă пурлăх енĕпе хатĕрлесе хунă пурлăха сутнă пайра) илекен тупăшсем
395	1 16 20040 09 0000 140	Раççей Федерацийĕн патшалăхăн бюджет тулашĕнчи фончĕсем çинчен тата пурне те тивĕçлĕ социаллă страхованин пайăр тĕсĕсем çинчен калакан саккунĕсене, бюджет саккунĕсене пăснăшăн шыраса илекен укçа-тенкĕ (штрафсем) (пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсен пайĕнче)
395	1 16 21090 09 0000 140	Шыраса илекен укçа-тенкĕ (штрафсем) тата преступлени тăвакансенчен сиен кӳнине саплаштарнăшăн илекен ытти укçа-тенкĕ, вĕсене пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсене куçарса парасçĕ
395	1 16 23091 09 0000 140	Граждан яваплăхĕн обязательнăй страхлавĕ енĕпе страхлав пулăмĕ çитнĕ чухне пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсен укçи-тенкине илсе тăракансем тупăш илекенсем шутланнă чухне сиене саплаштарнинчен илекен тупăшсем
395	1 16 23092 09 0000 140	Ытти страхлав пулăмĕ çитнĕ чухне пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсен укçи-тенкине илсе тăракансем тупăш илекенсем шутланнă чухне сиене саплаштарнинчен илекен тупăшсем
395	1 16 32000 09 0000 140	Бюджет укçи-тенкине саккуна пăсса е тĕллевсĕр тăкакласа кӳнĕ сиене саплаштарма шыраса илекен укçа-тенкĕ (пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсен пайĕнче)
395	1 16 33090 09 0000 140	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен нушисемшĕн таварсем тăратмалли, ĕçсем пурнăçламалли тата пулăшу ĕçĕсем памалли заказсем вырнаçтарасси çинчен калакан Раççей Федерацийĕн саккунĕсене пăснăшăн шыраса илекен укçа-тенкĕ (штрафсем)
395	1 16 90090 09 0000 140	Шыраса илекен укçа-тенкĕрен (штрафсенчен) тата ытти укçа-тенкĕрен сиен кӳнине саплаштарма пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсене куçарса паракан ытти укçа-тенкĕ
395	1 17 01090 09 0000 180	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсене куçарса панă паллă мар укçа-тенкĕ
395	1 17 06040 09 0000 180	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсене налукран куçарман ытти укçа-тенкĕ
395	1 18 09000 09 0000 180	Раççей Федерацийĕн бюджет тытăмĕнчи бюджетсем хушшинчи расчетсене йĕркене кĕртнине пула пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсене пырса кĕрекен (пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсенчен куçарса паракан) укçа-тенкĕ
395	2 02 05202 09 0000 151	Раççей Федерацийĕн субъекчĕсен бюджечĕсенчен пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсене пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн никĕсри программи пайĕнче пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори программине пурнăçлассине хушма укçа-тенкĕпе тивĕçтерме уйăрса паракан бюджетсем хушшинчи трансфертсем
395	2 02 05806 09 0000 151	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн федераци фончĕн нормăланă страхлав саппасĕнчен пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсене медицина страхлав организацийĕсене тата медицина организацийĕсене пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсем палăртнă чи лайăх ĕç кăтартăвĕсемшĕн хавхалантарма уйăракан укçа-тенкĕ
395	2 02 05812 09 0000 151	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсене Раççей Федерацийĕн субъекчĕсен патшалăх влаçĕн органĕсене пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн сферинче Раççей Федерацийĕн шанса панă полномочийĕсене пурнăçлама уйăрса паракан субвенцисем
395	2 02 05813 09 0000 151	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсене медицина ĕçченĕсене пĕр хутчен паракан саплаштару укçине тӳлеме уйăрса паракан бюджетсем хушшинчи трансфертсем
395	2 18 06040 09 0000 151	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсем иртнĕ çулсенче тĕллевлĕ панă субсидисен, субвенцисен тата бюджетсем хушшинчи ытти трансфертсен юлнă пайне тавăрса панинчен илекен тупăшсем
395	2 19 06024 09 0000 151	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсенчен иртнĕ çулсенче тĕллевлĕ панă субсидисен, субвенцисен тата бюджетсем хушшинчи ытти трансфертсен юлнă пайне тавăрса пани
395	2 19 06080 09 0000 151	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсенчен иртнĕ çулсенче тĕллевлĕ панă субсидисен, субвенцисен тата бюджетсем хушшинчи ытти трансфертсен юлнă пайне Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн федераци фончĕн бюджетне тавăрса пани

Чăваш Республикин «Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн 2014 çулхи тата планпа пăхнă 2015 тата 2016 çулсенчи тапхăрти бюджечĕ çинчен» саккунĕ çумне 2-мĕш хушса çырни

Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн бюджечĕн дефицитне укçа-тенкĕпе тивĕçтермелли çăл куçсен тĕп администраторĕсен ПЕРЕЧЕНĔ

Сыпăк кочĕ	Ушкăн, çум ушкăн, статья тата çăл куçсен тĕсĕн кочĕ	Ячĕ
395		Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсем
395	01 05 02 01 09 0000 510	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсен ытти юлнă укçи-тенки ӳсни
395	01 05 02 01 09 0000 610	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсен ытти юлнă укçи-тенки чакни
395	01 06 06 01 09 0000 510	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен харпăрлăхĕнчи ытти финанс активĕсем пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсен Раççей Федерацийĕн укçипе кредит организацийĕсенче депозита вырнаçтарнă укçи-тенки шучĕпе ӳсни
395	01 06 06 01 09 0000 610	Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен харпăрлăхĕнчи ытти финанс активĕсем пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсен бюджечĕсен Раççей Федерацийĕн укçипе кредит организацийĕсенче депозита вырнаçтарнă укçи-тенки шучĕпе чакни

Чăваш Республикин «Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн 2014 çулхи тата планпа пăхнă 2015 тата 2016 çулсенчи тапхăрти бюджечĕçинчен» саккунĕ çумне 3-мĕш хушса çырни

Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн бюджечĕн бюджет укçи-тенкине 2014 çул валли бюджетсен тăкакĕсен классификацийĕн пайĕсем, çум пайĕсем,тĕллевлĕ статйисем тата тăкаксен тĕсĕсен ушкăнĕсем тăрăх ПАЙЛАСА ПАНИ

(пин тенкĕ)

Ячĕ	Бюджет укçи-тенкин тĕп йĕркелӳçи	Пай	Çум пай	Тăкаксен тĕллевлĕ статйи	Тăкаксен тĕсĕ ушкăнĕ	Укçа-тенкĕ калăпăшĕ
1	2	3	4	5	6	7
Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсем	395					10124654,3
Пĕтĕм патшалăх ыйтăвĕсем	395	01	00			51943,7
Пĕтĕм патшалăхăн ытти ыйтăвĕсем	395	01	13			51943,7
Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн программăна кĕмен ĕç-хĕл çул-йĕрĕсем	395	01	13	73 0 0000		51943,7
Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн аппарачĕ ĕç-хĕл пурнăçласси	395	01	13	73 2 0000		51943,7
Патшалăх учрежденийĕсен ĕç-хĕлне (пулăшу ĕçĕсем парассине) тивĕçтерме каякан тăкаксем	395	01	13	73 2 0059		51943,7
Патшалăх (муниципалитет) органĕсем, хысна учрежденийĕсем, патшалăхăн бюджет тулашĕнчи фончĕсен управлени органĕсен ĕç-хĕлне тивĕçтерес тĕллевпе персонала тӳлеме каякан тăкаксем	395	01	13	73 2 0059	100	34211,8
Патшалăх (муниципалитет) нушисем валли таварсем, ĕçсемпе пулăшу ĕçĕсем туянасси	395	01	13	73 2 0059	200	17571,9
Бюджетран уйăракан ытти укçа-тенкĕ	395	01	13	73 2 0059	800	160,0
Сывлăха сыхлас ĕç	395	09	00			10072710,6
Сывлăха сыхлас ĕç енĕпе ытти ыйтусем	395	09	09			10072710,6
Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн программа тулашĕнчи ĕçĕ-хĕлĕ	395	09	09	73 0 0000		10072710,6
Социаллă политика енĕпе патшалăх ĕç-хĕлне пурнăçласси	395	09	09	73 1 0000		10072710,6
Раççей Федерацийĕн патшалăхăн бюджет тулашĕнчи фончĕсен управлени органĕсем социаллă политика енĕпе патшалăх ĕç-хĕлне программăна кĕмен ĕç-хĕл çул-йĕрĕсем енĕпе пурнăçланă шайра Раççей Федерацийĕн субъекчĕсен территорийĕнче пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕ тăвассине укçа-тенкĕпе тивĕçтерме	395	09	09	73 1 5093		10072710,6
Социаллă пулăшу парасси тата халăха тӳлекен ытти тӳлевсем	395	09	09	73 1 5093	300	10072710,6

Чăваш Республикин «Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн 2014 çулхи тата планпа пăхнă 2015 тата 2016 çулсенчи тапхăрти бюджечĕ çинчен» саккунĕ çумне 4-мĕш хушса çырни

Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн бюджечĕн бюджет укçи-тенкине 2015 тата 2016 çулсем валли бюджетсен тăкакĕсен классификацийĕн пайĕсем, çум пайĕсем, тĕллевлĕ статйисем тата тăкаксен тĕсĕсен ушкăнĕсем тăрăх ПАЙЛАСА ПАНИ

(пин тенкĕ)

Ячĕ	Бюджет укçи-тенкин тĕп йĕркелӳçи	Пай	Çум пай	Тăкаксен тĕллевлĕ статйи	Тăкаксен тĕсĕн ушкăнĕ	Укçа-тенкĕ калăпăшĕ	
						2015 çул	2016 çул
1	2	3	4	5	6	7	8
Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕсем	395					10695439,7	11348075,3
Пĕтĕм патшалăх ыйтăвĕсем	395	01	00			51943,7	51943,7
Пĕтĕм патшалăхăн ытти ыйтăвĕсем	395	01	13			51943,7	51943,7
Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн программăна кĕмен ĕç-хĕл çул-йĕрĕсем	395	01	13	73 0 0000		51943,7	51943,7
Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн аппарачĕ ĕç-хĕл пурнăçласси	395	01	13	73 2 0000		51943,7	51943,7
Патшалăх учрежденийĕсен ĕç-хĕлне (пулăшу ĕçĕсем парассине) тивĕçтерме каякан тăкаксем	395	01	13	73 2 0059		51943,7	51943,7
Патшалăх (муниципалитет) органĕсем, хысна учрежденийĕсем, патшалăхăн бюджет тулашĕнчи фончĕсен управлени органĕсен ĕç-хĕлне тивĕçтерес тĕллевпе персонала тӳлеме каякан тăкаксем	395	01	13	73 2 0059	100	34211,8	34211,8
Патшалăх (муниципалитет) нушисем валли таварсем, ĕçсемпе пулăшу ĕçĕсем туянасси	395	01	13	73 2 0059	200	17571,9	17571,9
Бюджетран уйăрса паракан ытти укçа-тенкĕ	395	01	13	73 2 0059	800	160,0	160,0
Сывлăха сыхлас ĕç	395	09	00			10643496,0	11296131,6
Сывлăха сыхлас ĕç енĕпе ытти ыйтусем	395	09	09			10643496,0	11296131,6
Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн программăна кĕмен ĕç-хĕл çул-йĕрĕсем	395	09	09	73 0 0000		10643496,0	11296131,6
Социаллă политика енĕпе патшалăх ĕç-хĕлне пурнăçласси	395	09	09	73 1 0000		10643496,0	11296131,6
Раççей Федерацийĕн патшалăхăн бюджет тулашĕнчи фончĕсен управлени органĕсем социаллă политика енĕпе патшалăх ĕç-хĕлне программăна кĕмен ĕç-хĕл çул-йĕрĕсем енĕпе пурнăçланă шайра Раççей Федерацийĕн субъекчĕсен территорийĕнче пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕ тăвассине укçа-тенкĕпе тивĕçтерме	395	09	09	73 1 5093		10643496,0	11296131,6
Социаллă пулăшу парасси тата халăха тӳлекен ытти тӳлевсем	395	09	09	73 1 5093	300	10643496,0	11296131,6

Чăваш Республикин «Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн 2014 çулхи тата планпа пăхнă 2015 тата2016 çулсенчи тапхăрти бюджечĕ çинчен» саккунĕ çумне 5-мĕш хушса çырни

Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн федераци фончĕн бюджетĕнчен, Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен уйăрса паракан бюджетсем хушшинчи трансфертсене 2014 çул валли ПАЙЛАСА ПАНИ

(пин тенкĕ)

Бюджетсем хушшинчи трансфертсен ячĕ	Укçа-тенкĕ калăпăшĕ
Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн федераци фончĕн бюджетĕнчен илекен бюджетсем хушшинчи трансфертсем – пĕтĕмпе	8640379,0
çав шутра çак ĕçсем валли:	
Раççей Федерацийĕн субъекчĕсен патшалăх влаçĕн органĕсене пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн сферинче Раççей Федерацийĕн шанса панă полномочийĕсене пурнăçлама	8640379,0
Чăваш Республикин республика бюджетĕнчен илекен бюджетсем хушшинчи трансфертсем – пĕтĕмпе	1314275,3
çав шутра çак ĕçсем валли:	
пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн никĕсри программи пайĕнче пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори программине пурнăçлассине хушма укçа-тенкĕпе тивĕçтерме	1314275,3
çав шутран:	
васкавлă медицина пулăшăвне укçа-тенкĕпе тивĕçтерме (ятарлă васкавлă медицина (санитари-авиаци) пулăшăвĕсĕр пуçне)	399472,1
Федерацин «Раççей Федерацийĕнчи пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕ çинчен» 2010 çулхи чӳк уйăхĕн 29-мĕшĕнчи 326-ФЗ №-лĕ саккунĕн 35 статйин 7-мĕш пайĕпе килĕшӳллĕн 2013 çултан пуçласа медицина пулăшăвĕшĕн тӳлемелли хак тытăмне кĕртекен тăкаксене укçа-тенкĕпе тивĕçтерме	914803,2
Пĕтĕмпе	9954654,3

Чăваш Республикин «Чăваш Республикин Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн территори фончĕн 2014 çулхи тата планпа пăхнă 2015 тата 2016 çулсенчи тапхăрти бюджечĕ çинчен» саккунĕ çумне 6-мĕш хушса çырни

Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн федераци фончĕн бюджетĕнчен уйăрса паракан бюджетсем хушшинчи трансфертсене 2015 тата 2016 çулсем валли ПАЙЛАСА ПАНИ

(пин тенкĕ)

Бюджетсем хушшинчи трансфертсен ячĕ	Укçа-тенкĕ калăпăшĕ	
	2015 çул	2016 çул
Пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн федераци фончĕн бюджетĕнчен уйăрса паракан бюджетсем хушшинчи трансфертсем – пĕтĕмпе	10525439,7	11178075,3
çав шутра çак ĕçсем валли:		
Раççей Федерацийĕн субъекчĕсен патшалăх влаçĕн органĕсене пурне те тивĕçлĕ медицина страхованийĕн сферинче Раççей Федерацийĕн шанса панă полномочийĕсене пурнăçлама	10525439,7	11178075,3

«Хыпар» хаçатăн çитес номерĕ раштав уйăхĕн 7-мĕшĕнче тухать.

чăваш халăх хаçачĕ

ХЫПАР

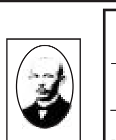

УчРЕДИТЕЛЬСЕМ – чăВАШ РЕСПУБЛИКИН МИНИСТРСЕН КАБИНЕЧĔ, "ХЫПАР" ХАÇАТ РЕДАКЦИЙĔ

Федерацин çыхăну, информаци технологийĕсен тата массăллă коммуникацисен сферинчи надзор службин Чăваш Республикинчи управленийĕнче 2013 çулхи çу уйăхĕн 31-мĕшĕнче ПИ ТУ21-00281 №-пе регистрациленĕ

"Хыпар" индексĕ – 54800, "Хыпар"-шăмат кун"– 78353, "Çамрăксен хаçачĕ" – 54804, "Чăваш хĕрарăмĕ" – 11515, "Сывлăх" – 11524, "Кил-çурт, хушма хуçалăх" – 54806.

Директор-тĕп редактор А.П.ЛЕОНТЬЕВ

Номер редакторĕ Г.А.МАКСИМОВ

Дежурнăй редактор И.В.ИВАНОВА

РЕДКОЛЛЕГИ:
М.М.АРЛАНОВ /тĕп редактор çумĕ/
Т.В.ИЛЬИНА
А.П.ЛЕОНТЬЕВ / директор – тĕп редактор/
Г.А.МАКСИМОВ /тĕп редактор çумĕ/
А.Х.ЛУКИЯНОВА, Н.Г.СМИРНОВА

Адрес: 428019, ШУПАШКАР, ИВАН ЯКОВЛЕВ ПРОСПЕКЧĔ, 13, ПИЧЕТ ÇУРЧĔ, III ХУТ, "ХЫПАР".

ТЕЛЕФОНСЕМ

Редакци телефонĕсем:
56-00-67 – директор – тĕп редактор
56-33-64 – тĕп редактор çумĕ
56-04-17 – тĕп редактор çумĕ
62-08-62 – секретариат, яваплă секретарь
пайсем:
28-85-01 – общество пурнăçĕпе политика пайĕ
56-05-21 – журналист тĕпчевĕсен тата куçару пайĕ
56-08-62 – экономика пайĕ
56-22-31, 28-85-91 – социаллă пурнăçпа вĕренӳ пайĕ
56-08-61 – культурăпа чăваш диаспорин пайĕ
56-04-26, 28-85-87 – хроникăпа хамăр корреспондентсен пайĕ
28-82-91 – корректорсем
56-45-94 – фотокорреспондент
бухгалтери – 28-83-64
коммерци дирекцийĕ:
28-83-70 – рекламăпа пĕлтерӳсен пайĕ
56-20-07 – çырăнтарупа реализаци пайĕ
корр. пункчĕсем:
8-937-398-75-33 – Хĕрлĕ Чутай,
/8-835-38/ 2-18-02, 2-11-95 – Йĕпреç
28-85-71 – Чăваш Республикин Журналистсен союзĕн правленийĕ

Ĕç кунĕ 8 сехет те 45 минутран пуçласа 17 сехет те 45 минутчен, шăмат кунпа вырсарни кунсăр пуçне.

hypar2008@rambler.

Факс: /8352/ 28-83-70
Электрон почта: pop408@rambler.ru hypar@mail.ru

РЕКЛАМĂПА ПĔЛТЕРӲСЕНЕ 316-мĕш пӳлĕмре йышăнаççĕ. Тел. 28-83-70.

Офсет пичечĕ. Калăпăшĕ 2 пичет листи. Рекламăпа пĕлтерӳсен чăнлăхĕшĕн вĕсене паракансем яваплă.

Хаçатри рекламăсăр тӳлевлĕ информаци материалĕсем "Реклама çинчен" федераци саккунĕн 2 ст. килĕшӳллĕн **"Аталану çулĕпе", "Ят-сум", "Ĕç тата çын", "Самана таппи", "Компетентлă"** рубрикăсемпе пичетленеççĕ.

Хаçата «Хыпар» Издательство çуртĕ» АУ техника центрĕнче калăпланă, «Чăваш Ен» ИПК» ПУП типографийĕнче пичетленĕ. 428019, Шупашкар хули, И.Яковлев проспекчĕ, 13. 56-00-23 – издательство директорĕ.

Пичете графикпа 21 сехетре алă пусмалла, 20 сехет те 45 минутра алă пуснă.

Тираж 7006. Заказ 4274.